

INTRODUCTION

साक्षाज्जिनापिपतिर्धर्मदृष्टाङ्गरसो
जागर्ति नार्चयन्ना मुदि वस्तुपादः ।

The *Sakṛtasankīrtana* is a historical *Mahākāvya* describing the good deeds of *Vastupāla*. It consists of eleven cantos and at the end of each canto are appended five verses composed by *Amara Pandita*. Three out of these are eulogistic the fourth mentions *Ariṣumba* as the author of this work and praises his poetical skill, while the fifth records the fact that these four verses are composed by *Amara*.

The popularity of the work *The Sakṛt asankīrtana* does not seem to have been popular even among the *Jaina*. Verses from *Someśvara's Kīrtikaumudī* are often found in the *Prabandhaśoṇa* and *Jinasharṇa's Vastupālaśaritra*, but none from the *Sakṛtasankīrtana*. *Hālachandra* has also composed his *Vasantivilāsa* on the style of the *Kīrtikaumudī*.

Literature about *Vastupāla* The main works about *Vastupāla's* history are as under—

प्रकाशक—

वल्लभदास त्रिभुवनदास गांधी

सेक्रेटरी—

श्रीजैन आत्मानन्द सभा

भारतनगर

मुद्रक —

सर्जित भाई सगुलभाई गुप्त

बनारास भावगुलभाई

भावाभाई बल्लभदास

INTRODUCTION

साक्षाजिनाभिषतिषर्मवृषाङ्गरसो
जायति नार्चितयना मुदि वस्तुपाङ्कः ।

The Sukṛtaśaṅkīrtana is a historical Mahākāvya describing the good deeds of Vastupāla. It consists of eleven cantos and at the end of each canto are appended five verses composed by Amara Pandita. Three out of these are eulogistic the fourth mentions Ariṣṇha as the author of this work and praises his poetical skill while the fifth records the fact that these four verses are composed by Amara.

The popularity of the work The Sukṛtaśaṅkīrtana does not seem to have been popular even among the Jains. Verses from Somadeva's Kīrtiśaṁudī are often found in the Prabandhakōśa and Jinaharsha's Vastupālaśaṅkīrtana but none from the Sukṛtaśaṅkīrtana. Balachandra has also composed his Vastupālaśaṅkīrtana on the style of the Kīrtiśaṁudī.

Literature about Vastupāla The main works about Vastupāla's history are as under —

common among the Bariaas too. As to his religion, it is not quite certain whether he was a Jaina or a Shaiva. The fact of his bringing the spirit of Kumirapāla and making him to order Bhima to revive the glory of Jainism speaks in favour of his being a Jaina while his omission of salutation to Jina in the beginning of his poem and his telling us that Vastupāla's mother Kumāradevi, though a leader among those following Jainism, had faith in Śiva too, which is not mentioned by any other writer, may lead one to believe that he was a Śaiva, of course not staunch. Jahlana's Sūktimuktāvalī quotes four verses of Araal Thakkura² who is most probably the same as our author

(2) अतिविपुल कुचकुण्डल रहसि करीतमूसा मुहुनसम्भा ।

तत्पद्मनि निमग्न इव त्रयति हरिणमदमान इव ॥

अथेन तास्या विविध कृताङ्गण पञ्चजन काननवद्वहस ।

तास्या सदनसम्भगनीविद्वद्व कुम्भी वज्रानां कुपितो भवति ॥

हरिमयनविलेखनारम्भादिभादमन्वयमनता विध्वंसैवजना ।

अथपरिभवयदवयवमण कुपणमयमव निवसादौ व्यवसयनमवधि ॥

कान्तादुरमरैवमया कथमापि ममताम्वन्तरालतयमभया

कुपितोऽपि भूदन्तर्द्वारस्य दास्यमव तन्म भवन्ते ।

इय तन्मरिचरी गिरिषु नरपत जनुमुम्मीददम्

भानया भनुमुमुजा कथयति पुरतयेन वदपदमम् ॥

Jahlana's Sūktimuktāvalī

Amarachandra and his relation with Arisinha Amarachandra is an illustrious figure in Sanskrit literature. The fame of his works was not only restricted among the Jainas but also extended to the Brahmans among whom his works *Bālabhārata* and *Kavikalpalatā* were popular. His other available works are *Ohhandoratnāvalī*, *Syādiśabdasaṃuchchaya* & *Padmānanda Kāvya*. The last work was composed at the request of *Koṣṭhagārika Padma* a *Vāyada* Banua of *Pattana*. It is otherwise known as *Jinendracharitra*, as it gives the lives of Tirthankaras. The *Prabandhakosha* mentions two other works of his *Sūktāvalī* and *Kalākalāpa*. He compared in one place in his *Bālabhārata* the braid (वेणी) to a sword and for this he was known as *Venukṛpāna Amara*. Amara was the pupil of *Jinadatta Sūri* of *Vayadagachchha*, the author of the *Vivekavilasa*. *Jinadatta Sūri*'s name is mentioned in this poem among the *Ācharyas* who accompanied in *Vastupāl*'s pilgrimage to *Śatruñjaya*. The *Prabandhakosha* tells us that *Amarachandra* got the charm of *Siddhasārasvata* from *Kavirāja Arisinha* pupil of *Jinadatta Sūri* and by his chanting this for twenty one days the Goddess of Learning appeared before him from the disc of the moon.

(3) पश्येनाम्भर्दिन स श्रीजिनेन्द्रवरिणाङ्गयम् ।

राक्षसादौ महाकाव्ये निर्दिष्टे निमेषे च ॥ पञ्चम १-४१

at the midnight of the twenty first day and gave him the boon that he would be a Siddha Kavi honoured by all kings. The same Prabandha describes his entry into the court of Visaladeva and through him of his teacher in fine arts Arisimha. But the Prabandhachintāmanu tells us that Amarachandra had entered the court of Dholka in the time of Vastupāla and was recognised as a poet of power and note. Amarachandra does not mention in any of his published works that he was a pupil of Arisimha in fine arts but it is only clear from the works that he held Arisimha and his poetry in high esteem. The story about Amara's getting Siddhas Arasvata charm from Arisimha and also his introduction of Arisimha into the court of Visaladeva should be accepted with much reserve. One thing is however clear from this that both Amara & Arisimha occupied a remarkable position in the literary court of Visaladeva. Just as Amara-chandra had composed four verses in the Sukṛta saṅkīrtana as the disciples of Kṛṣṇadevadeva of Amarsachandra were composed by Arisimha and partly by Amara & Arasvata.

(६) शास्त्रसंग्रहमहाविद्यालय—सं. १ में प्रमुख के अंतर्गत शास्त्रसंग्रह :

किं चैव तन्निमित्तमाह - अथैव स न स यत्तद्विषयम् ।

卷二 聖賢言行錄 一

in his *Kavikalpalatā* one more work of Arisimha, *Kavitārahasya* Amrachandra calls Arisimha in the *Sukrtasankirtana* as an able disputant

Analysis of the Work The *first* canto gives the genealogy of the Chāpotkata kings Of Vanarāja it is said that he founded the city of Anabhilla Pattana and that he erected there the temple of Panchāsara Pārsvanātha

After him Yogarāja Ratnāditya Vairasimha Kshemasāja, Chāmunda Rāhada & Bhūbhata successively ruled over Gujarat This list of Chāvdī Kings is identical with that given in the *Sukrtakīrtikallolā* of Udayaprabhā In view of the concurrence of these two authorities, the statement in *Krishnājis Ratanmālī* which is not so old as is believed is unreliable

The *second* canto describes the reigns of the Chaulukya kings Mālārāja's pilgrimage to Somnāth every Monday is also mentioned in *Rāhachandras Vāsantavilās* The fourth verse refers to his son of Tripurusha Prāda in Anahillavilla Mālārāja defeated Harapa the general of the King of Kānyakubja and Laksha king of Vāllabhārāja's victory over the king of Vā is celebrated in verse 13th He had the *śrīs* of Jagajñāna This *śrī* is found in the *Kundādi-pratibodha Kīrtikāumud* Sukta-

Kirtikalloloni and Vasantavilasa Durlabharāja was very modest and was ashamed when his court poets compared him to Krishna. Bhīma defeated Bhoja of Dhārā. Karna conquered the king of Mālva and brought home from there an image of Nīlakantha Śiva. Jayasinha conquered Barbaraka and took prisoner Yasovarman king of Dhārā. He had the tank called Siddhasaras dug and a high pillar of victory built. Jayasinha was very devotional towards his mother. Kumārapāla abolished the confiscation of the property of tradesmen dying without male heirs and caused Jain temples to be built in every city. He conquered the king of Jāngla Arnorāja of Śikambhari and his general Āmbada who was a Banian, defeated and killed the Kadamba king Mallika Arjuna of the Konkana. This victory of Āmlada is corroborated by Bāhuchandra in his Vasantavilasa. Ajayadeva generally called Ajayapala got from the king of Śāmbhara a place in Madagaskar. Mālārāja II though a child did not die the Turukhas. Mahamud Sahaluddin Ghori. Bhūmadeva II was very chaste and extravagant. His kingdom was being devoured by his powerful Mandalas whom he was unable to control. Bhīma was thus filled with anxiety about the fate of his kingdom. One

in his *Kavikalpalatā* one more work of Arisimha, *Kavitarahasya* Amrachandra calls Arisimha in the *Sukrtasankirtana* as an able disputant

Analysis of the Work The *first* canto gives the genealogy of the Chāpotkata kings Of Vanaraja it is said that he founded the city of Anahilla Pattana and that he erected there the temple of Pīnchāsara Pārsvanātha

After him Yogarāja Ratnāditya Vairāmha Kshemarāja, Chāmunda Rāhade & Bhūbhata successively ruled over Gujarat This list of Chāvdā kings is identical with that given in the *Sukrtakirtikāloini* of Udayaprabha In view of the concurrence of these two authorities, the statement in *Krishnāya Ratnamalā* which is not so old as is believed is unreliable

The *second* canto describes the reigns of the Chaulukya kings Mūlarāja's pilgrimage to Somes'vara every Monday is also mentioned in *Bilachandra's Vasantavilāsa* The fourth verse refers to his erection of Tripurusha Prāsāda in Anahillavāda Mūlarāja defeated Harapa the general of the king of Kīn yakubja and Laksha king of Cutch Vallabharāja's victory over the king of Mālvā is celebrated in verse 13th He had the *brahman* of Jagajjanpāna This *brahman* is found in the *Kumārāpālāpratibodha Kirtikaumudī* *Sukṛta*

K. ukalloloni and Vasantavilāsa Durlabhārjya
 was very modest and was ashamed when his court
 poets compared him to Krishna. Bhīma defeated
 Bhoja of Dhārā. Karna conquered the king of
 Mālvā and brought home from there an image of
 Nalakantha Śiva. Jayasimha conquered Barbaraka
 and took prisoner Yasovarman king of Dhārā.
 He had the tank called Siddhasaras and a
 high pillar of victory built. Jayasimha was very
 devotional towards his mother. Kumārapāla abo-
 lished the confiscation of the property of tradesmen
 dying without male heirs and caused Jain
 temples to be built in every city. He conquered the
 king of Jājala. Arnorāja of Śākambhari and
 his general Ambada who was a Bania defeated
 and killed the Kadamba king Mallika Arjuna of
 the Konkana. This victory of Ambada is cor-
 roborated by Bāhuchandra in his Vasantavilāsa.
 Ajayaditya generally called Ajayastha got from
 the king of Śākambhari a gold Mandapikā. Mū-
 arāja II though a child defeated the Turushkas.
 Mahamad Sahabuddin Ghori. Bhūmadeva II was
 very charitable and extravagant. His kingdom was
 being devoured by his powerful Mandalesas whom
 he was unable to control. Bhīma was thus filled
 with anxiety about the fate of his kingdom. One

in his *Kavikalpalatā* one more work of Arisumha *Kavitārahasya* Amrachandra calls Arisumha in the *Sukṛtasankīrtana* as an able disputant

Analysis of the Work The *first* canto gives the genealogy of the Chāpotkata Kings Of Vanarāja it is said that he founded the city of Anahilla Pattana and that he erected there the temple of Pāñchāsra Pārsvanātha

After him Yogarāja Ratnāditya Vairāṃha Kshemarāja, Chāmunda Rāhada & Bhūbhata successively ruled over Gujarat This list of Chāvdā Kings is identical with that given in the *Sukṛtakīrtikālloka* of Udayaprabha In view of the concurrence of these two authorities, the statement in *Krishnāja Ratnamālā* which is not so old as is believed is unreliable

The *second* canto describes the reigns of the Chaulukya kings Mālārāja's pilgrimage to Somes'vara every Monday is also mentioned in *Rālachandra's* *Vasantavilas* The fourth verse refers to his erection of Tripurusha Prāsāda in Anahillavāda Mālārāja defeated Hirapa the general of the king of Kāṇyākubja and Laksha king of Cutch Vallabharāja's victory over the king of Mālva is celebrated in verse 13th He had the aid of Jagajyampana This *brahṇa* is found in the *Kumārāpālapratiṇidha Kīrtikanmudī*, *Sukṛta-*

Kirtikallolant and Vasantavilās. Durlabharāja
 was very modest and was ashamed when his court
 poets compared him to Krishna. Bhīma defeated
 Bhoja of Dhārā. Karna conquered the king of
 Mālva and brought home from there an image of
 Nilakantha Śiva. Jayasinha conquered Barbaraka
 and took prisoner Yasovarman king of Dhārā.
 He had the tank called Siddhasaras dug and a
 high pillar of victory built. Jayasinha was very
 devotional towards his mother Kumārapāla abo-
 lished the confiscation of the property of tradesmen
 dying without male heirs and caused Jaina
 temples to be built in every city. He conquered the
 king of Jājala Arnorāja of Śālabhārī, and
 his general Āmbada who was a Bania defeated
 and killed the Kadamba king Mallika Arjuna of
 the Konkana. This victory of Āmbada is cor-
 roborated by Bālachandra in his Vasantavilās.
 Ajayadeva generally called Ajayapāla got from
 the king of Śāmbhara a golden Mandapikā. Māl-
 arāja II though a child defeated the Turushkas
 Mahamad Salābuddin Ghorī. Ilhimadeva II was
 very charitable and extravagant. His kingdom was
 being devoured by his powerful Mandalevas, whom
 he was unable to control. Bhīma was thus filled
 with anxiety about the fate of his kingdom. One

1. The first of these is the fact that the
 2. the second is the fact that the
 3. the third is the fact that the
 4. the fourth is the fact that the
 5. the fifth is the fact that the
 6. the sixth is the fact that the
 7. the seventh is the fact that the
 8. the eighth is the fact that the
 9. the ninth is the fact that the
 10. the tenth is the fact that the
 11. the eleventh is the fact that the
 12. the twelfth is the fact that the
 13. the thirteenth is the fact that the
 14. the fourteenth is the fact that the
 15. the fifteenth is the fact that the
 16. the sixteenth is the fact that the
 17. the seventeenth is the fact that the
 18. the eighteenth is the fact that the
 19. the nineteenth is the fact that the
 20. the twentieth is the fact that the
 21. the twenty-first is the fact that the
 22. the twenty-second is the fact that the
 23. the twenty-third is the fact that the
 24. the twenty-fourth is the fact that the
 25. the twenty-fifth is the fact that the
 26. the twenty-sixth is the fact that the
 27. the twenty-seventh is the fact that the
 28. the twenty-eighth is the fact that the
 29. the twenty-ninth is the fact that the
 30. the thirtieth is the fact that the
 31. the thirty-first is the fact that the
 32. the thirty-second is the fact that the
 33. the thirty-third is the fact that the
 34. the thirty-fourth is the fact that the
 35. the thirty-fifth is the fact that the
 36. the thirty-sixth is the fact that the
 37. the thirty-seventh is the fact that the
 38. the thirty-eighth is the fact that the
 39. the thirty-ninth is the fact that the
 40. the fortieth is the fact that the
 41. the forty-first is the fact that the
 42. the forty-second is the fact that the
 43. the forty-third is the fact that the
 44. the forty-fourth is the fact that the
 45. the forty-fifth is the fact that the
 46. the forty-sixth is the fact that the
 47. the forty-seventh is the fact that the
 48. the forty-eighth is the fact that the
 49. the forty-ninth is the fact that the
 50. the fiftieth is the fact that the
 51. the fifty-first is the fact that the
 52. the fifty-second is the fact that the
 53. the fifty-third is the fact that the
 54. the fifty-fourth is the fact that the
 55. the fifty-fifth is the fact that the
 56. the fifty-sixth is the fact that the
 57. the fifty-seventh is the fact that the
 58. the fifty-eighth is the fact that the
 59. the fifty-ninth is the fact that the
 60. the sixtieth is the fact that the
 61. the sixty-first is the fact that the
 62. the sixty-second is the fact that the
 63. the sixty-third is the fact that the
 64. the sixty-fourth is the fact that the
 65. the sixty-fifth is the fact that the
 66. the sixty-sixth is the fact that the
 67. the sixty-seventh is the fact that the
 68. the sixty-eighth is the fact that the
 69. the sixty-ninth is the fact that the
 70. the seventieth is the fact that the
 71. the seventy-first is the fact that the
 72. the seventy-second is the fact that the
 73. the seventy-third is the fact that the
 74. the seventy-fourth is the fact that the
 75. the seventy-fifth is the fact that the
 76. the seventy-sixth is the fact that the
 77. the seventy-seventh is the fact that the
 78. the seventy-eighth is the fact that the
 79. the seventy-ninth is the fact that the
 80. the eightieth is the fact that the
 81. the eighty-first is the fact that the
 82. the eighty-second is the fact that the
 83. the eighty-third is the fact that the
 84. the eighty-fourth is the fact that the
 85. the eighty-fifth is the fact that the
 86. the eighty-sixth is the fact that the
 87. the eighty-seventh is the fact that the
 88. the eighty-eighth is the fact that the
 89. the eighty-ninth is the fact that the
 90. the ninetieth is the fact that the
 91. the ninety-first is the fact that the
 92. the ninety-second is the fact that the
 93. the ninety-third is the fact that the
 94. the ninety-fourth is the fact that the
 95. the ninety-fifth is the fact that the
 96. the ninety-sixth is the fact that the
 97. the ninety-seventh is the fact that the
 98. the ninety-eighth is the fact that the
 99. the ninety-ninth is the fact that the
 100. the hundredth is the fact that the

the Jaina faith. This account, though it materially differs from that given by Someśvara in his *Kirtikaumudī*, agrees with that in the two other contemporary works - (1) *Jayasūmha's Vastupāla-Tejapālāprasasti* & (2) *Udayaprabhā's Śukṛta-kīrtikallolīnī*. *Vastupāla's* own words should have, however, more weight in this respect. In the *Naraṇā-rāyaṇānanda* he calls himself as the high minister of the *Gurjaraśvara* and in its last canto he says that he accepted the dependence of the high-ministership of *Bhīma* the lord of Gujarat, for the incessant occurrence of the festival of faith without any obstacle which is sweet on account of its splendid power. *Bīlohandra's* account however, agrees with that of *Someśvara*.

In the fourth canto *Aristuṃha* says that *Vīr-
adhavala* with the help of his ministers conquered
the earth and put down all wrong and violence.
Tejapāla then requested *Vastupāla* to keep in
mind the king's command and support the Jaina
religion. Both approached their spiritual family
preceptor *Vijayaśākhā Sūri* (the *Nāgendra-gachcha*).
On this occasion the name of the priest of
this *gachcha* is given (1) *Mahendra Sūri* (-)

(5) भगवत्प्रमदप्रसूतव निन्दितदधर्मोत्पन्नवद्वारा निन्दितव ।

सो गुरुतव विमर्शितधीमभूत्तवर्ग-इति च तव श्रवणमपि ३९० ॥ ११ ॥ १३५

Shānti Sūri and Amara Sūri, who received from king Jayasimha the title—" Tiger Cubs " as they had overcome proud disputants even in their infancy (4) Haribhadra Sūri (5) Vijayasena Sūri. Vijayasena Sūri explained to them the religious merits of becoming a Singhādhipati. Vastupāla resolved to do so.

In the *fifth* canto are described the preparations for the great pilgrimage Narachandra Sūri of the Maladhāri gachchha and spiritual adviser of Vastupāla on his mother's side Jinadatta Sūri of the Vajra gachchha Śānti Sūri of the Gandhaka gachchha and Vardhamāna Sūri of the Chhālika people were among the notable Achāryas who accompanied. Mention is made of a halt at Pāshurāma modern Kāndara and of the institution of a great festival in the temple of Rishabha.

In the *sixth* canto we have a conventional description of the ascent.

In the *seventh* canto is described the ascent of the mountain and the festival festivities. After paying his respects to Kāmarāṭi Yaksha the first day of the Tirtha Vastupāla entered the mountain of Ālindha. The Singhā stayed there for a week for the first day.

In the *eighth* canto pilgrimage to Deva-

pattana and Mount Girnar is described From Santrunjaya the Singha started to Devapattana for offering worship to Somanātha. Thence it proceeded to Girnar A camp was pitched at the foot of the mountain and a festival was held. Then follows the description of the worship of Neminātha and the festivals Having paid homage to Ambā, the presiding deity of the Jain temples on Mt Girnar and Sāmba and Pradyumna who had obtained salvation here, the Singha descended after a stay of eight days

In the ninth is given a poetical description of the six seasons which the minister saw while descending

In the tenth begins the return journey The Singha entered Vāmanasthali-the modern Vānthali in all magnificence When the procession reached near Dholka not only Tejapāla but Vradha vala came out with citizens to receive him For a fuller description of the pilgrimage compare the last canto of the Dharmābhyudaya and the cantos eleven and twelve of the Vasantavilāsa

In the seventh canto the author describes the temples built and reared by Vastupāla

In Anahilavādi Pattana -

- (1) The restoration of the temple of Pañchāsara Pārvanātha of Vanarāja.

at Cambay -

- (2) The erection of a golden staff and knob on the temple of Bhīmes'ā
- (3) The erection of an Uttānpattā before Bhaṭṭāditya and of a golden wreath on his head
- (4) Excavation of a well in the temple grove called Vahaka of Bhaṭṭārka.
- (5) The erection of a vestibule before the temple of the Sun-god Bakula
- (6) The restoration of the Mandapa and of the temple of Vaidyanātha
- (7) The erection of high-walled enclosures for the sale of sour milk to avoid contamination
- (8) The erection of two Upāsrayas.
- (9) The erection of a drinking hall with round windows on two sides
In Dholka -
- (10) The building of a temple of Ādinātha.
  - (a) The erection of two Upāsrayas
  - (b) The restoration of the temple named Rānaka of Bhaṭṭārka
  - (c) The construction of a Vāpi
  - (d) The erection of a Prapā

(13)

On the Satruñjaya Hill -

- (15) The erection of an Indramandapa before the temple of Ādinātha.
  - (16) The erection of the temples of Neminātha and Stambhana Pārśvanātha.
  - (17) The erection of a statue of the Goddess of Sarasvatī.
  - (18) The erection of the statues of his ancestors.
  - (19) The setting up of three statues on elephants his own, that of Tejapāla and that of Viradhavala.
  - (20) The erection of sculptures representing four summits of Mt. Girnar Avalokana, Ambā Sīmha, and Pradyumna.
  - (21) The preparation of a Tana before the temple of Ādinātha.
  - (22) The erection of temples of Navaga of Brach and Malakura of Śāh.
  - (23) The erection of a Prathapatta of gold and precious stones in the image of Ādinātha.
  - (24) The raising of a Tana.
- In the vicinity of the temple.

(26) The erection of an Upās'raya

(27) The erection of a Prapā.

In the village of Ankevaliyā -

(28) The digging of a tank.

On Mt Girnar -

(29) The erection of temples of Stambhana
Pārsvanātha and Adisvara of Satruñjaya

In Stambhana (Thāmna near Umreth) -

(30) The restoration of the temple of Pārsva
nātha.

(31) The erection of two Prapās near the
temple of Pārsyanātha

At Dabhoi -

(32) The placing of golden capitals on the
temple of Vaidyanātha as the old ones
~~were carried off by the~~ king of Mālva
of an image of

(11) gold
patā w the image of

(12) in Torana
na - largo tank

(13) The

(14) The erecti

ne of Mallideva (in
religious merits of
brother Malladeva
lete list of Vastu
ty and public utili
naharsha s Vastu

The date of the composition of the work *The Sukrtasankirtana* was written before Samvat 1287, in which year the inscriptions on Mt. Abu are dated, and after 1278 the date of building a niche of Mallinatha on Mt. Abu mentioned in the present work.

Dr Bühler contributed a very valuable and exhaustive paper, *Das Sukrtasankirtana* in the *Sitzungsberichte* of the Imperial Academy of Sciences of Vienna (Vol CXIX, 1867) and an English translation of the German paper was published in the *Indian Antiquary* Vol. XXXI (1902) pp. 477-495. For a complete and critical study of the career of this one of the greatest minister Gujarat has ever produced one should read the introductions to the *Naranārāyanānanda*, *Vasantavilāsa* and *Hammiramadamardana* in the Gaekwad's Oriental Series. A photo of the statues of Vastupāla and his two wives will be found in the edition of the *Naranārāyanānanda* in the same series.

CONTENTS.

I	Introduction pp	1-16
II	Text	1-100

Canto I चापोल्लटवशवर्णन

II चौल्लुग्यान्वयवर्णन

III मन्त्रिप्रकाश

IV बर्मोपदेशन

V छद्मप्रधान

VI सुयोदयवर्णन

VII सनुचवर्णन

VIII नेमिवर्णनः

IX वरद्वयवर्णनः

X

Editorial purpose
in the poem
the group
the poem

॥ अहम् ॥

ॐ म्यायाऽम्भोनिधिधामाद्भजयानन्दसुरेभ्यो नमः ॥

श्रीमदरिसिंहविरचित

सुकृतसंकीर्तनम् ।

धीवेष्मविस्मयमयमन्त्रताप-

धापो वृष्टान्वयवनैकहरिर्नरेन्द्र ।

आसीत्सीमचरित परितप्तशत्रु

भालापिताहप्रिनन्विनो वनराजदेव ॥ १ ॥

यस्त्वङ्गखण्डितविरोधिगिरोरिक्त

स्रोतस्विनीभिरदधिर्विदधे सराग ।

येनाधुनाप्यरणता भजनमन्त्र-

सम्पर्कनोर्ध्वशशिनावुत्पभणेषु ॥ २ ॥

निर्गत्य वीरशत्रुहरादसिन्दूर

यामो ययागतमगास्वगति यदीय ।

मा म्य विगन्ते परंरितीव

वयविवरेषु कराङ्गुलीभिः ॥ ३ ॥

रेलग्र

समराङ्गण य ।

॥ सुकृतसंकीर्तनकाव्यान्तर्गतदेशनामाक्षरानुक्रमणी ॥

नाम	पत्रश्लोक	नाम	पत्रश्लोक
अगदिलपाट	१२९ ८९-३०	भृगुपुर	९६ २२
अगदिल पुरी	९२ २	राणकमहारक	९४ १३
अर्कपालित	९७ २०	रैवतक	६५ ११ ७०-१७
अषलोका	९६-२०		८४ ४ ९८ ३१
अर्जुन	९८ ३४	बहक (वन)	९३ ५
अशपत	९५ १६ ०७-३०	वागनस्थली	८४ ६
कामहद	३० १६	विमलगिरि	५३ ३४ ६२ ३८
गुर्जर	८१ २५	शत्रुजय	४२ ३० ४१-१७,
दभावनी	०१ ३३		५४ ३५ ६२ ४३
देवगण	६६ १		०५ १५ ०७-३०
धवदहक	१४ ११	सत्यपुर	०६ २२
	०४ ११	मिदमा	१६ ३५
पथमा	३ १	मन्मथीय	०० १, १ ०९ ३
पदार्थ १२१	३	मन्मथ	०० १६ ०७-३०
महार्थ १२५	३ ४		०१ ३१
मन्मथी			

॥ अहम् ॥

■ म्यायाऽऽभ्योनिधिधामाद्विजयानन्दसुरेभ्यो नमः ■

श्रीमदरिर्महविरचित

सुकृतसंकीर्तनम् ।

भीवेभ्यविम्वयमयमयलप्रताप
धापोत्कगन्वयवनैरुदरिरेन्द्र ।
आसीत्सीमचरित परितपशु-
भालावितादमिनलिनो वनरामदेव ॥ १ ॥
यत्सर्वद्वन्द्वितविरोधिशिरोधिरक्त
स्योनस्विनीभिरग्निर्विदधे सराग ।
येनाधुनाप्यरणता भजतस्तदद
सम्पर्कतोर्ज्यगुणिनानुयक्षणेणु ॥ २ ॥
निर्गत्य कोशबुद्धरादमिन्दुग
यामो यथागतमगात्त्वग्नि यदीय ।
एतेषु मा स्म विगन्प पररितीव
न्देषु वञ्चरिवेषु वराद्गुणीभि ॥ ३ ॥
सद्वाङ्मसद्गनस्तरवारिन्प्र
कृत्तारिमुण्डमिपन सपराङ्मय य ।

मालाधिरोपिनद्भुतागनचण्डचक्षु

राभादिभामुरविरोभिविभामुश्री ॥ ४ ॥

तेने कृतान्तमयता रमनासनाधि

धारोद्गुणे यदभिरञ्जनमञ्जुलश्री ।

अहाय यम्य युधि र्गनसतयैव

भिन्दन्नीननि किङ्करता कृतान्त ॥ ५ ॥

स्तम्भरुम्पितविलीनविवर्णगात्रे

खिन्नविभङ्गस्वम्भुरदधुनेगम् ।

उन्मुच्य पारथम्यवाप्य च भीष्मावम् ।

यं सेव्यते रिपुभिर्पुनरं प्रसन्न ॥ ६ ॥

आकर्ष्य तूर्णमुपस्थापितु च यम्य

कीर्तिं मुहुर्भुजगभीरुगणन गीताम् ।

चक्षु र्वा रमयन् ॥ निमपो

न्मपत्रियाप्रनिमिषोऽपि चरार नेष ॥ ७ ॥

रुन्नीत अनुपि सात्तिरुतात्पत्र

ज्योत्स्नाम्बभारभ्रति पल्लवता दशाने ।

यस्यानन विरचवारिजसल्यमन्त

भज रित्यय परगजरुगन जयश्री ॥ ८ ॥

श्रीमपुत्र भुवि पुनरुत्पन्ननाभ

तनात्त्रिणालिपात्रनामयम् ।

गीर्णा गृहे म्भरतपस्त्रिबनेऽजनीदु
 पद्मधिपोरमुहदोरपि यत्र योग ॥ ९ ॥
 अन्तर्वसद्वनमनाद्भुतभारतो भू
 दा भ्रम्यतादिनि भूत वनराजदेव ।
 पश्चात्तरादनरपार्थजिनेनवेऽम्
 व्याजादिद तितिपर नवमानताम ॥ १० ॥
 यस्मिन्मर्दव निहतानि निरेतनाष्ट
 जाद्वन्माणिपुतिर्भरन्तिनर्षा तनांसि ।
 भारादकाल्पिपमिपेण कटि स्थितानि
 तानि प्रसर्पदरघट्टरव रन्ति ॥ ११ ॥
 जाद्व जनेषु रजनीमनिन विभिन्द
 दुरीषयश्चापि दिवापररान्तजुद्धी ।
 जालान्तरागतनरस्तरणिर्द्विधापि
 यस्मिन्मर्दनुष्ट ननु मृषकार ॥ १२ ॥
 यस्मिन्विलाससदनेषु विलासवत्प
 पत्सु करञ्चद्वनव पधरोत्तरीयम् ।
 रत्नप्रतीपविषलीहृतपृन्तस
 मेर निर्वी प मुपतो दधनेऽधकारम् ॥ १३ ॥
 पर्वक्षणे न खलु निधिनुने दिनेषु ।
 ह्यं मुवर्णगुरसप्रनिरीडुम्भ ।
 पश्चोसतालपणिर पुरयोपिदास्यै
 नव सिषापतिपपि क्षणदासु राहु ॥ १४ ॥

सङ्कोचिताम्बुजकुलोऽपि हतार्ककान्त-
 क्रीडोऽपि पीडितरथाङ्गकुटुम्बकोऽपि ।
 प्रातः प्रयाति विधुरज्ज्वल एव यत्र
 सौधावनिस्त्रलितधामनि धामनाथे ॥ १५ ॥
 रुद्धेऽपि यत्र मरुदध्यनि बारिवाहै-
 लोकरु सदा नियमभानुविलोकरुभोजी ।
 पूर्वाद्विभौलिगतमेव गृहाधिरोहा-
 दकं विलोम्य लगति ध्वजसायवीध्याम् ॥ १६ ॥
 यत्र प्रतिक्षणमिदृशदरसातिरेक-
 निष्प्रम्पदम्पतिरदम्पकैतरेन ।
 रत्या सहाननि निराममनेकमूर्ति
 रेखाग्रमोहनरसैः स्मृतिभूरुष ॥ १७ ॥
 यत्रोद्यमोद्यमुरि सव्यकराणपिण्ड
 विश्रम्भिणां गगनसिन्धुजलद्रिषानाम् ।
 कुम्भान्निभूययति भीरुगण इवभाल
 गिन्दृष्टुभिर्मम्यनरोदृताभिः ॥ १८ ॥
 यस्मिन्नुपपुनरि गन्तुमगन्तुसन्ता
 द्गन्तुमगन्तुगता पति स्फुरन्त ।
 उर्ध्वगताऽपि गताऽपि गताऽपि गताऽपि
 गताऽपि गताऽपि गताऽपि गताऽपि ॥ १९ ॥
 चेन्नाग्यताभिः पतिभिः पतिभिः पतिभिः
 विद्याप्युत्तु पतिभिः पतिभिः पतिभिः ।

यथेति पेंपुपगिङ्गणिकारै स्वे
 समो ददन्पुत्रपिपायिनमप्यगस्तिम् ॥ २० ॥
 मन्दाकिनी वियति तुङ्गविज्ञानसाल-
 रोषादिषामस्यरा परित स्फुरन्ती ।
 दृष्टे मुराधिरभिनिग्रहविग्रहाय
 यथान्तरालपरिस्वाभियमादधाति ॥ २१ ॥
 भुञ्जानि भूमिपरभागुरमान्भित्ति
 भागेषु भारविबगण्यभिनोपि यत्र ।
 प्योमापगाजलगजप्रतिमानमीष
 निर्मग्नदन्तहतिरभ्यनिभानि भान्ति ॥ २२ ॥
 यद्गन्धर्वपरिमार्जनिफारजोभि
 दूरोगिर्गन्धर्वनाबनिगोपभीत्या ।
 अभ्रन्दिरो जगति य पदुत्तमर्भ
 वृष्टि रिलानि जनपु मुरत्नसानु ॥ २३ ॥
 यस्मिन् जनाय मणिरम्बविभाविभिन्न
 ध्वान्तोत्तरजपि कथयन्ति विभातभावम् ।
 लीलासरोवरसरोहिणाविराज
 सौरभ्यलुभ्यदन्तिनीरन्तूजितानि ॥ २४ ॥
 सत्यभ्रमेण कृतवानि गृहेषु हन्वा
 हन्तव्यरूपकृतानि चिर्गर्णदन्त ।

सत्यान्यपि प्रतिभयेन न तानि हन्ति
सम्प्राप्त्यर्थं इव यत्र विडाल्कोऽपि ॥ २५ ॥

यदानिदानमुदितेन वनीपकेन
लभ्य प्रभूतमुकृतं कथमप्यरात्त ।
छायाविभूषणपयोऽप्येणहेतुरेव
देवदुस्सन्मुखभीरिमयोऽपि भेजे (?) ॥ २६ ॥

तत्रायनीविभुरभूदनराजराज्य
राजीरभानुगरिर्गनीरशानु ।
श्रीयोगराज इति यस्य राज पाणि
पद्मेऽग्निरपभगुभगा भ्रमरीर भूमि ॥ २७ ॥

यस्याग्निरपुत्रक नरनागरि
पद्मोपम मग्नमप्यपि भूभुतई ।
मग्नमग्ननमनमभिर्दीप्तगत्या
माग्नमग्नम्य जगती नरमोहन ॥ २८ ॥

भात भूरा भ्रतभग्न यभात रना
पुत्रमग्न । सातपग्नमादित्यनम् ।
पुत्रमग्नमग्नमग्नमग्नमग्नमग्न
पुत्रमग्नमग्नमग्नमग्नमग्नमग्न ॥ २९ ॥

माग्नमग्नमग्नमग्नमग्नमग्नमग्न
माग्नमग्नमग्नमग्नमग्नमग्नमग्न ।
सुत त्रयाग्नमग्नमग्नमग्नमग्न
मग्नमग्नमग्नमग्नमग्नमग्नमग्न ॥ ३० ॥

दुर्गारसाणामोत्पत्तिर्गमिह

धीर्गमिह इति भूयितस्मनोऽभूत् ।

यत्प्राप्तिरानिदिदिषु जगन्तु पाणि

स्पर्शेन चन्द्रसमावन्त्यनि तारा ॥ ३१ ॥

मत्पार्थिपार्थिवगण समराङ्गणु

ग्रीष्मानिभीष्यतगणितुनिभारतुल्यं ।

तप्तो मतोभिरिव यस्य दृषाणरहि-

षाणरह्यनिपरह्यसर्ना यभूर ॥ ३२ ॥

श्रीक्षेमगजदृषनिर्गुणो गुणोऽनु

उपोन्मागमुञ्जदन्वणा मन्त्रास तस्मान् ।

यस्यामिरात्रिभद्रम्भविधेदन्व

मुत्तापः शुशुमिता कलिता जयेत् ॥ ३३ ॥

धूर्मीभरपदसिरात्रिर्नवतीत्र

कोपाण्ड निमपि यस्य हृदि मदीप्त ।

मत्पार्थिपार्थिवमूरमणीममूह

वाप्याम्युभिभृन्नमय गमयावभूवे ॥ ३४ ॥

विश्वप्रभु शुशुभकदुर्गितारिमुण्ड

धामुण्डराज इति राजयनि स्म तस्यान् ।

पूरे मसर्पेति यदीययाम्नाटिया

दूरादमज्जदुहप सह नार्वार्ध ॥ ३५ ॥

निर्यन् पपोमयपयोधिनलादनाते

सत्यान्यपि प्रतिभयेन न तानि हन्ति
 सम्प्राप्त्यर्थं इव यत्र विदालकोऽपि ॥ २५ ॥
 यदानीन्तानमुदितेन वर्नीयसेन
 लब्धं प्रभूतमुक्तं कथमप्यराप्तं ।
 छायाविभूषणपयोर्ज्ज्वलहेतुने
 त्वेददुर्गन्धगुग्भीरिभरोऽपि भेजे (?) ॥ २६ ॥
 तत्रास्तीरिभुग्भूदनराजराज्य
 राजीरभानुगिरिगयनीश्वरानु ।
 श्रीयोगराज इति यस्य राज पाणि
 पद्मच्छिप्रागुभगा धर्मराज भूमि ॥ २७ ॥
 यस्यासि श्रुत्वा न नानागरादि
 पद्मायम मुद्रमपगाय भुवने ।
 गन्धर्वराजस्मन्नामर्षीराज्या
 मा ॥ २८ ॥
 भार भूरा भूतभगा यभार इति
 ॥ २९ ॥
 ॥ ३० ॥
 ॥ ३१ ॥
 ॥ ३२ ॥
 ॥ ३३ ॥
 ॥ ३४ ॥
 ॥ ३५ ॥
 ॥ ३६ ॥
 ॥ ३७ ॥
 ॥ ३८ ॥
 ॥ ३९ ॥
 ॥ ४० ॥

दुरांतराण्येतन्मन्त्रिभिर्द
 भीरुरीमिह इति भूयदित्यनोऽभूत् ।
 यत्प्राप्तिरान्तिरिगदेषु जगत्सु पाणि
 र्गर्भेन पन्थममदाकलयन्ति तारा ॥ ३१ ॥
 मत्पथिपार्थिवगण समराङ्गण्यु
 र्ग्राप्त्वाभिधीयतरणिगुतिभारतुल्यै ।
 तज्जो मतोभिरिव यस्य दृषाणवहि
 धारासृज्यनिषरद्वसनी बभूव ॥ ३२ ॥
 भीक्ष्वराजदृपतिरंगुषा मुषागु
 ज्यो स्नाममुज्ज्वलयन्ना मन्त्रागम तस्यात् ।
 यस्यामिरात्रिभद्रुम्भविभेदलम्
 मुक्ताफलं वसुमिता पल्लिता जयेत् ॥ ३३ ॥
 धूर्मीभवद्यदमिरात्रिर्नावतीत्र
 पोषानलं तिमपि यस्य हृदि प्रदीप्त ।
 मत्पथिपार्थिवचमूरमणीसमूह
 पाप्माभ्युभिर्भृशमथ नमसांभूवे ॥ ३४ ॥
 विश्वप्रभु हुतुषक दुर्मिनारिमुण्ड
 धामुण्डराज इति राजयन्ति स्म तस्यात् ।
 पूरे प्रसर्पति यन्नीययान्स्त्रिया
 दूरादमज्जदुहृष सह तारुण्यै ॥ ३५ ॥
 निर्यन् पयोमयपयोधिजलादनान्ते
 रीक्ष्याभितो जगति यस्य यत्त प्रकाशम् ।

अत्रापि नापतति पारमिति प्रसर्पन्
लोकान्नसैलशिखरं स्तब्धितो मुरारिः ॥ ३६ ॥

आसीदथ प्रपन्नशत्रुयशः शशाङ्क-
भीमादूरादृष्ट इति भित्तिजीवितेशः ।

निर्लाभितो ह्युत्तयदीपकलाङ्गलापै
र्मम शशी तिल तदीययशः समुद्रे ॥ ३७ ॥

यदीगिमेव धरन्नामरलोचय लोके
लोको यम-रहमपन्यत पूर्णपासीम् ।

एतां पुनः सात्त्वाम्पति पाद्वारा
पश्यन्तु ह्यिधितित्तमसापदर्शः ॥ ३८ ॥

भीमभगो विभुभगो यमभदरत
मोडागणद्विगिरिद्वयतन्नातो भूम् ।

स्मिन्मिद्विभुभगिनिस्मिन्मिद्विभुभगि
मिद्विभुभगिद्वयगणा जगतीभूतम् ॥ ३९ ॥

मनश्चमगुणाय विनश्चिद्वय
मोडागणद्वयगणाद्वयगणाद्वे ।

मोडागणद्वयगणाद्वयगणाद्वयगणाद्वे
मोडागणद्वयगणाद्वयगणाद्वयगणाद्वे ॥ ४० ॥

मनश्चमगुणाय विनश्चिद्वय
मोडागणद्वयगणाद्वयगणाद्वे ।

मोडागणद्वयगणाद्वयगणाद्वे
मोडागणद्वयगणाद्वयगणाद्वे ॥ ४१ ॥

किञ्च—

दीर्घाधुर्मवतादिति दिनवर्गव्यापुस्तिपन्वह
 वन्दीद्वैरजरापरेति च कुलस्त्रीभिस्त्वमाशास्यसे ।
 श्रीमन्दीधरवस्तुपाल । निमपि म्मस्तु विस्तारिणी
 षीतिर्नृत्पनि यावदेव दिवि ते सावद्रवाघन्दतात् ॥ १ ॥
 वरध्वान्तं सहसा पिनाकचलने क्षीरार्णवोद्भवा-
 ज्जहालं खरदूषणमशमनशरम्भसरम्भितं ।
 वरं रावणनाशभासुरनरैरेभिर्धनोभिर्वशा
 भीसोमान्वयभोज्यमर्षवृत्तजशोणीधरस्पर्दया ॥ २ ॥
 जैन पिन्न जगदु गिवेऽपि
 श्रीवस्तुपाल सचिवस्तु भक्त ।
 वद्वद्दृष्टिं शुचिर्वात्तिनैर-
 रसिस्नपघोऽम्बरमूर्तिपीयम् ॥ ३ ॥
 सदा ममादोमुग्रवस्तुपाल
 हृत्पातपीयूषरसानुषारम् ।
 अमु शब्ध प्रतिवादिदन्ति
 सिंहोऽसिमितो रपयाश्चकार ॥ ४ ॥
 प्रतिगर्ग शब्धेऽस्मिधर्तिर्मात्रिनिर्विने ।
 इमान्यवृत्त शब्दाणि वाग्यायमस्पष्टित ॥ ५ ॥
 इति श्रीगुरुनमोर्ल्लिखनाम्नि महावाग्ये चापोत्व-
 रान्यपघर्णनो नाम प्रथम सर्ग ॥ १ ॥

अद्यापि नापतति पागमिति प्रसर्पन्
 लोकान्तगैर्लशिखरं स्वलितो घुरारिः ॥ ३६ ॥
 आसीदथ प्रवल्गनुयञ्ज गशाङ्क-
 श्रीराहुगण्ड इति भित्तिजीवितेश ।
 निर्लोडितोऽद्भुतयदीयस्फलास्फापै-
 र्मम गशी स्मिन् तदीयया समुद्रे ॥ ३७ ॥
 यत्कीर्त्तिमेव धवलामवलोक्य लोके
 लोकोऽयमन्वहमन्यत पूर्णमासीम् ।
 एता पुन सततमात्मनि चन्द्रचारु
 पश्यन्दुहृदितियिविर्लपवापदर्श ॥ ३८ ॥
 श्रीभूभटो रिपुभटोच्चयभेत्त-
 प्रोत्तामपन्नितग्रहलन्तस्ततोऽभूत् ।
 दिक्कुम्भिकुम्भमिषन्निग्वनिताकुचाग्र-
 ग्रीवाविगह्न्यया जगतीभुजह् ॥ ३९ ॥
 दानन् उगमुग्भिगातन्किरणु-
 लालानल प्रवणताम्भस्तरङ्गै ।
 यन्नीनिमग्गमिन्नाग्रविलामग्विन्ना
 १ ग्योपिता जलप्रिसामनि बीजयन्ति ॥ ४० ॥
 दग्गमिन्नामिन्नानि नानि तन्व-
 न्नतनुपिन्नानि जगत्परीयगासि ।
 निम्नयमग्नौ नि गताम भास्व

परतरवारिनिवारितारिर्ग ॥ ४१ ॥

विष्णु—

दीर्घापूर्ववतादिति द्विजवरं प्रमापुर्नित्यन्वह

वन्दी द्वैरजगमरति च बुन्दीभिस्त्वमाशास्यसे ।

भीम-त्रीधरवन्मुपात्त ! तिमपि श्रमस्तु विम्भारिणी

कीर्तिर्नृत्पति यावदेव दिवि ते तावद्भवामन्दतात् ॥ १ ॥

वह्मन्तं सारमा पिनाकचल्पने क्षीरार्णवोद्भुना-

जहृत्स्वम् श्वरदूषणप्रशमनप्रारम्भसरम्भिते ।

उष्ट्रं रावणनाभागुर्गतरंगेभिषन्नोभिरर्भा

भीसोमान्वयजोऽयमवतुल्यजलोणीधरस्पर्द्धया ॥ २ ॥

जैन विष्णु जगद्गिबपि

भीवन्मुपात्त मतिवन्मु भक्त ।

सह्याद्वान गुरिषात्ताना

रतिस्त्वपद्या म्बरमात्तमागम् ॥ ३ ॥

सत्ता प्रमात्ता म्बरवन्मुपात्त

दृष्टानवागुपरमानुसारम् ।

अमु परतर मानवात्तान्त

मिहा गिमहा मयाश्चकार ॥ ४ ॥

प्रतिमग परतर म्भिन्नगिभरविनिर्पित ।

इषायन्त वरागि वाज्यायमरपण्डित ॥ ५ ॥

इति श्रीमुहूर्तमर्द्धात्तननाम्नि महाकाव्य चापोत्त्व-

दान्यवचणना नाम प्रथम सर्ग ॥ १ ॥

॥ अथ द्वितीय मर्ग ॥

पदेऽय तम्याजनि माग्निनेय-

चौलुक्क्यवशार्णवपूर्णचन्द्र ।

श्रीमूलराज प्रतिहूलराज-

समूलनिर्मूलनवद्धमूल ॥ १ ॥

तथाऽस्य तेजोभिग्रातिजाति

रवाप तापव्यसन वनान्ते ।

यथा हिमाम्भ ऋणसङ्गमङ्गे

द्ववस्फुलिङ्गेषु लगत्सु मेने ॥ २ ॥

मुव्यक्तभक्ति प्रतिसोमवार

य सोमनाथ प्रणिपत्य वीर ।

तद्भालनेत्रानञ्चन्द्रभाभि-

र्वभार तेजश्च यशश्च पुष्टम् ॥ ३ ॥

१ ति ४५५५५५५५५५ य

गम्भुत्रयीर्देवगृहस्तत्रेन ।

१५५५ मूर्तिमती पताका-

हस्तेर्नटन्तीप्रेत्याश्चरार ॥ ४ ॥

१५५५ न्यय सयति कन्यवृद्धज

१५५५ युजो वारपण्डनायम् ।

अननुकी तमकर कराग्र

॥ ५ ॥

भेजुर्गुरन्व किञ्च सापि मना ।

अत्यन्तं यत्नवारिवारि-

निर्धो दधो वच्छयन्क्षसेना ॥ ६ ॥

स्वर्गं जिगीषुधरणाद्गन्ध-

मयि विधुय मरल्यनार ।

मदो मदीयानसरिण्गुरन्व-

द्विभेद भानोरपि मण्डल य ॥ ७ ॥

स्वाम्यष्टमाग्न्यदलरुग्नाति

धाम्युन्दराज मन्त्रास नस्मात् ।

दिशो मुने ब्रह्ममूनिरान्त-

रुनान्तषादुर्ध्वदमिर्विवेश ॥ ८ ॥

अजस्रमसर्वनपादपाना

यम्पारिनारीभिरपारि मैर ।

सान्द्रच्छद्च्छायतया महान्त-

स्नाभ्योऽपि ते मन्युपदुर्वने स्व ॥ ९ ॥

तस्माद्भुजद्वेन्द्रभुजो बभूव

भूवल्लभो बल्लभराजदव ।

यत्कीर्तिदासीनृत्तमौमुदीन्दु

मुखीमुखर्त्नं विन्दोऽयमङ्क ॥ १० ॥

अग्न्यष्टव्या यदगतिवर्गो

दरातिरेषोऽग्नितराजन्मोक ।

॥ अथ द्वितीय सर्ग ॥

पदेऽय तम्याजनि माग्निनेय-

चोलुम्यवगार्णवपूर्णचन्द्र ।

श्रीमूलराज प्रतिहृत्लग्न-

समूलनिर्मूलनरुद्धमूल ॥ १ ॥

तथाऽस्य तेजोभिरगतिजाति-

रवाप तापव्यसन वनान्ते ।

यथा हिमाम्भ कणसङ्गमहे

द्वस्फुलिङ्गेषु लग्नु मेने ॥ २ ॥

मुष्यक्तभक्ति प्रतिसोमवार

य सोमनाथ प्रणिपत्य वीर ।

तद्भालनेनानलचन्द्रभाभि

र्वभार तेजश्च यगश्च पुष्टम् ॥ ३ ॥

सम्पूर्णशक्तित्रयसम्भवा य

क्षम्भुदयीर्देवगृहच्छब्देन ।

कीर्तिस्त्रिग मूर्तिमती पताका

हर्स्तेर्नटन्तीर्दृष्ट्याश्चरार ॥ ४ ॥

विजित्य य सपति कन्यकुब्ज

महीषुजो वारपदण्डनायम् ।

जहार हस्ति-तप्रसर कराग्र-

मृत्कारसङ्घोषीपितपोरुपाश्रिम् ॥ ५ ॥

न भूमृत केजो यदग्रभागे

गङ्गाम्बासि क्षालयति मम कीर्त्यै ॥ ३२ ॥
 यः सञ्चरन्वर्गस्वेचरस्य
 स्कन्धाधिरुदो रचयाञ्चकार ।
 मुखत्रिया सेन्दु दिवापि देह-
 द्योतेन दोषापि नय समालु ॥ ३३ ॥
 यदीयकाराग्रहमाप्य धारा-
 पतिर्यशोवर्मनृष सिपेवे ।
 कम्पे सदा बाष्पययोभिरुष्ण-
 भासैश्च फालत्रयमेककालम् ॥ ३४ ॥
 यत्कारित सिद्धसर सरस्व-
 त्पातापि पातु घटभूरशक्त ।
 न प्राग्यशोभद्गभयादुपैति
 च्छन्नैव विद्याचलवृद्धिरक्षा ॥ ३५ ॥
 श्रीसोमनाथोऽपि कृपणपात्र
 य मातृभक्त्यैरशुचि विलोम्य ।
 दक्षत्रतुत्रक्षशिराऽङ्गानि
 पापोर्मिनिर्मुक्तममन्यत स्वम् ॥ ३६ ॥
 विश्व जगन्नेन मिजित्य कीर्तिं
 स्तम्भस्तथा शोऽपि महानरारि ।
 यथा निपादग्निर यस्य मूर्तिं
 नभोनन्ती च तुष्टा प्रपेते ॥ ३७ ॥
 लीलारुष्टाद्विजनायकस्य

अनूपभूपो वणिजापि यस्य

यतो नित कौङ्कणचक्रवर्त्ती ॥ ४३ ॥

अथोरधामाऽजयदेवनामा

ररस दक्ष क्षितिमक्षतीजा ।

न केऽपि माराहुहरेऽप्यवर्ण्य-

देशेऽपि नो यस्य समुद्रिपन्त ॥ ४४ ॥

सपादलक्षमभुजा मदत्ता

सौख्यी यमो मण्डपिका सभायाम् ।

सेनागतो मग्नि म्मिग्ल-

जितो भृग यस्य कृष्णमतापः ॥ ४५ ॥

तदङ्गमो दिगमदन्तशय्या

विश्रान्तीति शिल मूलराज ।

तुष्टान्तीर्णाणि तितुनपथी

स्नापयन्तीर मग्नप्रह्वान् ॥ ४६ ॥

यस्मिन् मग्नि तिमि प्रतीती

मतीभ्रति स्फारयताम्भुगर्गा ।

अस्य समन्तात्पथी गताः

प्रतापान्तिपथ्याऽप्याम् ॥ ४७ ॥

श्रीवीर्याऽन निरगत्या

सुजागत्प्रमममन्ताः ।

विश्रान्तीति मग्नि मग्नि-

वेष्टान्तिव्यातिमम्य वन्तु ॥ ४८ ॥

रितासनराचरानामभिभूमाभुजस्त
 कल्पवलिभूमीमण्डनो मण्डलेयै-
 त्रिभुपचितचिन्ताचान्त्रचिन्तान्त्र

किञ्च—

स्वर्पेनुनामिषणय ! किमु यूयमेव
 लीना मुरागन्धिलागु विमस्तु
 भूमि विभूषयन कोऽपि न याचते व
 भीरस्तुपालसचिवस्तु मनातनायु
 भीरस्तुपालमचिवस्तुतिनित्परत्तान्
 सुसस्तयाऽप्यजदकिञ्चनता विरक्त
 मन्दैव देववचसापि यथा प्रयानि
 न प्रातिवेग्मिनिहेतुमुखेऽपि तेष
 भीरस्तुपालाभिषयभिभर्तु-

धूर्ध्वन्दलेस्तेव तमालनीला ।

अभ्युल्लसन्ती जलराशिसीम्नि

रिपुप्रतापानलशान्तयेऽभूत् ॥ ३ ॥

एन प्रबन्धमयमुद्गुरवादिदृन्द-

वक्रारविन्दरजनीरमणोऽरिसिंह ।

भीवस्तुपालचरितामृतसिन्धुरीचि-

सरावदूकमुजित ररयाञ्चरार ॥ ४ ॥

प्रतिसर्गं प्रबन्धेऽस्मिन्नरिसिंहविनिर्मिते ।

इमान्यकृत चत्वारि काव्यान्यमरपण्डित ॥ ५ ॥

इति सुकृतमकीर्त्तननादि मन्त्रकाये शौलुफ्या-

न्यग्यर्णनो नाम द्विर्नाय सर्ग ॥ २ ॥

॥ अथ तृतीय सर्ग ॥

प्रथमार्ण निगाण कृतागर्णभिनिना ।

स्वप्न कृताग भुवन का ॥ श्रीधामुर्ग गुर ॥ १ ॥

धान्या रजु न ररया गाययराधनलमीपुन ।

रामुक् कणवाठभ्रमरररर रुरा हृत्ती ॥ २ ॥

हरान्तपदरागदय प्रभागागायराहनम् ।

अर रागदराग कानागदरागगागद ॥ ३ ॥

करागदरागार्धनररमान गमाननाम् ।

लज्जितानूर्ध्विकारवर्जितान् दपदपोमुखान् ॥ ४ ॥

सेरकेषु हृष्टेष्विजये (जय) दातुमिवारहन् ।

गुरुराचरय दोर्घ्यां रवकङ्कणकान्तिजम् ॥ ५ ॥

मञ्जवल्गुनिषेयूरमभापूरच्छादयम् ।

सुजोष्पाविष्पदुत्ताञ्जवाञ्जालमुदञ्चयन् ॥ ६ ॥

लावण्यामृतपूणास्यस्पन्दिषिन्दुवदम्भवन् ।

कलयपुरासि व्यक्त हासमुक्ताकन्यापकम् ॥ ७ ॥

हृदयिन् प्रसादस्य प्रसादस्याद्भुतधियाम् ।

वैजयन्तीमिराविभ्रदास्य गुध्रां स्मितपुतिम् ॥ ८ ॥

कपोलपोगिवामाली कालीरावस्य पिण्डिता ।

दधान कर्णयो स्वणरर्णिकायुगलच्छलान् ॥ ९ ॥

परित स्फुरितज्योतिर्गणपत्स्वपनम् ।

मौलिं नीलमणि विभ्रम्भगवल्गुपान्तिरन्ववन् ॥ १० ॥

विहरतिवृत्त्यानिमलकाशामकामला ।

दधदम्भिमानान्त्रान्त्रान्त्रमन्त्रागणा ॥ ११ ॥

अथ पृथ्वापनि प्रानलान्त्रान्त्रामरायन ।

वचनामनवाचाभिन्वा आबिल्यमिश्रत ॥ १२ ॥

राजा कुमारपाला हृदमाप्रमगवभव ।

प्राप्त पितामहस्तद स्नाह दम्भ न्पत्त्रायि ॥ १३ ॥

सदपयपयिष्यामि तवाह गज्यवाहकम् ।

वत्स ! विद्याम्यस नन पवननव पावक ॥ १४ ॥

चुलुक्यचुलुकान्तरामज श्रीधरणाङ्गज ।

रिपुसर्पसुपर्णोऽभूदणोराजमहीभुज ॥ १५ ॥
 यद्भयमभवत्सेदपय परिचयैरिव ।
 राज्यभालिपयो लुप्ता भालेषु प्रतिभूताम् ॥ १६ ॥
 युधि व्यभासि यस्यासिर्जयश्रीनाटिकानट ।
 पारिषार्धरुवत्पार्श्ववर्तिना समवर्तिना ॥ १७ ॥
 मयासां विप्रमाक्रीतमनसा घनसाहस ।
 अकारि कारण श्रीणा भीमपल्लीपुरप्रभु ॥ १८ ॥
 दुष्टमात्यनिषिद्धस्य येनाकपि उलीयमा ।
 राज्य ते मन्त्रसादानामन्त्रणीकाग्रागणम् ॥ १९ ॥
 सुतन्त्रस्यास्ति लाक्षण्यप्रमानो युधि महज ।
 अस्मि निशामिश्राह्य रिपुश्रामाय सर्पति ॥ २० ॥
 युद्धमार्गेषु यम्यामि प्रतापप्रमगोष्मन् ।
 अनीशारिष्यनोशारि पाय पाय न निररी ॥ २१ ॥
 प्रतापतापिना यस्य निमग्ग्यामित्तम द्विप ।
 मीना नीताऽश्वमद मन्त्राण्योपुमन्त्रम् ॥ २२ ॥
 सर्वभगमम हृदयश्रीमन्त्रमन्त्रम् ।
 भावयाम त्रिषा यना मुग्धाभारिरतुष्टुन ॥ २३ ॥
 मन्त्रात्मन् र मुता वीर्यरत्न प्रसनाय य ।
 भागवत्य पुन त्र त्रयमगं सर्पादन ॥ २४ ॥
 भुवमागायता यस्य पाद वीर्याधिकत्रिपम् ।
 सुवि भूत इना वाय मन्त्रिरेगदि मन्त्रिरे ॥ २५ ॥
 य विद्याव्याकुल विभ दानन च वृद्धन य ।

पश्यत्युपेन्द्रमिन्द्रोऽपि शम्भोत्थिनवान्निभ्रमार ॥ २६ ॥

रिषुषुषशिरोरवीशून्यमनम्यत्तिपे ।

दत्त्वास्मै दोषने यावराज्य राज्य चिर दुर ॥ २७ ॥

विद्य स्व सीमिन्नेनादमनादनगानि दृन ।

त पयश्चित्कलां जैन धर्म मज्जनमुदर ॥ २८ ॥

इति धुत्वा नृप स्त्रित्वा म्प्रस्तत्पदपयपो ।

प्रदीतुमिव पाणिभ्यां पद्यरामामिव धियम् (१) ॥ २९ ॥

मत्तादसादस्मस्य मूर्ध्नि देवोऽप्यधान्तरम् ।

कमल कमलागेहमिव स्नेहवज्रद ॥ ३० ॥

प्रातस्तूर्यस्वने सूर्योदयामिनि भृहन्न ।

निद्रा नेप्राग्ममुद्राहृदय राशिरिशान् ॥ ३१ ॥

अथ विम्विनरत्नभा मरीपोऽप्यर्गमिति ।

साक्षारव विगार्मगति मनु परदमन्त्यन् ॥ ३२ ॥

अथानणुमणिस्त्रम्भमभविष्णुप्रभा मधम् ।

अथजन्मभुनङ्कोऽप्य कुनयाभानिरुद्रिय ॥ ३३ ॥

तत सिनिपनगम्य मतापनव निजत ।

आगत्य शानतात्मान भानुभृगमनात्मान् ॥ ३४ ॥

स्फुरन्त स्वमतापाधिस्फुलिङ्गा स्व मगति ।

मष्टरक्षा व्यसोऽप्यन्त मवाचन्त सिनाक्षित ॥ ३५ ॥

१ क ग दत्ता न विद्वित

२ क-पुराण-विश्व-विद्या । क ग दत्ता न विद्वित

राजा दृग्भ्यां सुधाकुम्भसदृग्भ्यामभ्यसिञ्चत ।

देवादिष्टौ पितृसुतौ सर्वेश्वरपदे हृदा ॥ ३६ ॥

अथापिष्ट सभाशिष्टसमक्षमथ पार्थिव ।

प्रसादसान्द्रलावण्यप्रमादाय मुदा वच* ॥ ३७ ॥

अस्मिन् कृतोऽस्मि राज्ये त्वत्पित्रा विनासिताद्विषा ।

विध्यायन्तीमिमा भूतिमुद्गावयतु तद्भवान् ॥ ३८ ॥

गृहाण विग्रहोद्ग्रसरंभरपद मम ।

युगराजोऽस्तु मे वीरशबलो धवलो गुणै ॥ ३९ ॥

प्रार्थितौ प्रार्थनीयेज्ये प्रार्थनीयेन भूभृता ।

देवादेश प्रमाण नौ तावुगुतिदि मुदा ॥ ४० ॥

पाणी सपुत्र्य स्नानो लोला भृङ्गीमित्र ध्रियम् ।

पुनर्व्यजिगपद्गीग्धरलो धरणीरमम् ॥ ४१ ॥

न मे स्वापिन्नपान्योऽस्ति य विना विप्रमी हरिः ।

अले शत्रोद्धरे इमिभ्रान्त्योपुय पतत्यथ ॥ ४२ ॥

दक्ष नाम्न र नाम्न र धन र प्रधने च य ।

तममाय ममाय तगुणमगुणमर्षय ॥ ४३ ॥

इति लक्ष्मीयुतायाममुभया तद्विग निगम् ।

श्रीन निश्चिद्विरि-यानजगत् जगतीपति ॥ ४४ ॥

पुग प्राग्यायशाग्रजाग्रर्हनिष्ठातति ।

राज्यं यस्मात्पुनरा गच्छन्त्यस्य सावित्राऽभयम् ॥ ४५ ॥

सीरादमात्वा यम्य यनागागनिश्चाकस्म

आहव्योऽपिनि स्वर्गिभूतिभीतमोषयत् ॥ ४६ ॥

सहस्रं समसादाग्यो दासदासिष्यभूरभूत् ।

एहन्ति यदुषान् दसा नश्यन्ते न च तेषु ते ॥ ४७ ॥

दास ईश्वरभूषीभृदुजिष्यो भृजगोभर* ।

विह्वर शङ्खगोभमार्जी यथासायभूत् ॥ ४८ ॥

कीर्तिरहोलिन्योषा मोषाग्यस्तत्सुतोऽग्नि ।

न्यतिगुणार्थिनो नार्था यस्मिन् पश्यन्ति वाञ्छितम् ॥ ४९ ॥

अस्यामीन्योऽपि न म्यापी सिद्धाधिपतिना विना ।

विना त्रिनाधिपेनाभूयस्य देवोऽपि कोऽपि नो ॥ ५० ॥

तद् कीर्तिर्भगभराजो विश्वमराजयत् ।

सर्पपाशा व्यधा मम य सप्तनस्कच्छिद्रे ॥ ५१ ॥

शैलोवयादुलम वीभ्य य मातापितृभक्तिभि* ।

भक्तय स्पृहयन्मातापितृभ्यामाम्भुगपि ॥ ५२ ॥

आमीन्कुमारान्नीनि प्रातिभृग्य बहूमा ।

या जनपदपुत्राणि गार्गीव*भभक्तिभार ॥ ५३ ॥

तयागयो भवन पुत्रा रिपयामरनाजस ।

यत्कीर्तिभिर्निताय त्रिमाता समजयन् ॥ ५४ ॥

प्रथम प्रथितस्तथा मन्त्रा धियातनधि ।

स्वागज्य गुरुवृद्धीना स्वगज्यमननिष्ट य ॥ ५५ ॥

धीधानास्तनुजस्तस्य वस्तुपाल* व*गम्यम् ।

अनुजनान्द्रह तत्र बालनाराधितवय ॥ ५६ ॥

डमौ ग्रन्याग्रिमन्यानौ पन्यानौ श्रीसमागमे ।
 तुभ्य समर्पयिष्यामि मन्त्रिणौ तौ तु मित्रयो (१) ॥ ५७ ॥
 इत्युक्त्वा मुदिते वीरघवल्लेज्ज्मां पराश्रय ।
 आहूय तौ स्वयं ग्राह नमन्मौली सहोदरौ ॥ ५८ ॥
 युवा नरेन्द्रव्यापारपारावारैरुपारणौ ।
 कुरुता मन्त्रिता वीरघवल्लस्य मद्राकृते ॥ ५९ ॥
 युवाभ्यामेव नेत्राभ्या चशुष्मानस्य रिशम ।
 आलोस्यालोस्य नि शेषानपि द्विष्टान् पिनष्टु मे ॥ ६० ॥

किञ्च प्रपञ्चय तमेव युवा जिनेन्द्र-
 धर्मं जिनेन्द्रपदप्रमयुगद्विरेफौ ।
 स्वभावलोहितनृपालदुमारपाल-
 सद्विष्टमिष्टनममेतदवश्यसार्थम् ॥ ६१ ॥
 आस्थानमण्डपशिरः प्रनिशङ्कदम्भा-
 न्ननाप्यन्मृगस्तानुमतो हि तन ।
 निक्षामिनि भिनिपति म तन्ना प्रत्या
 रागय वीरघरन्नाय मुत्तापयसौ ॥ ६२ ॥

किञ्च—

कल्याणेषु यतोभर तत्र हरिदुर्गराश्विरामस्य
 मानण्डास्त्रत्रिवारगायपय स्नानोत्तर लप्स्यते ।
 मिथ्यानि कविनानि नात्र वरसि भद्राग्नि चेष्टधिर
 नन्द श्रीस्तुनस्तुपाल ! भरतु मत्परायणः ॥ १ ॥
 शशविमृशितर पर परो

रसनि सितियिमामरानिन ।
 वस्तुपालसचिवस्तु पाल्य-
 त्येष देवगुरवन्मनीषया ॥ २ ॥
 सप्राप्तमिहवृत्तगोभरभृङ्गभङ्गि-
 भाम्ययग कुसुममोरभसभृताग ।
 वाचैभवेन पित्र्य षोडशोपमेन
 गन्धदमन् इव भासि वसन्तपाल ॥ ३ ॥
 श्रीवस्तुपालस्य यज्ञस्तरङ्ग-
 पूरं परितः परितोऽरिसिंह ।
 व्यपन्न दुग्धादिगिव प्रबन्ध-
 यमु समुद्भूतरसमसस्यम् ॥ ४ ॥
 मतिसर्गं प्रबन्धेऽस्मिन्नरिसिंहविनिर्मिते ।
 इषान्यद्वृत्त चत्वारि काव्यायमरपण्डित ॥ ५ ॥
 ॥ इति सुहृत्सर्वाधननामि महाकाव्ये मन्त्रिप्रकाशो
 नाम तृतीयः सर्गः ॥ ३ ॥

॥ अथ चतुर्थः सर्गः ॥

वस्तुपालसचिवेन्द्रोमुषी-
 सम्मुख पुरुषपौरपोदधि ।
 मेदिनीमजयदग्निमेतला-

येष वीरधरलोऽय दुर्द्धरः ॥ १ ॥

तन्महापतिरम्पसङ्कटे

कष्टकालिरहिते हित सताम् ।

न्यायवर्त्मनि समे समन्त

सम्पन्नेन समीरत्प्रजा ॥ २ ॥

कस्यगिद्धरणिमण्डलभ्युते

दुष्कलेऽपि मणिगनिरानिते ।

शङ्कयेय भगवानुगुण

कोऽपि न गिपति पाणिपङ्कजम् ॥ ३ ॥

क्रद्धिगद्धिगिन्धु गान्ध

गन्धामिन्धु जनन्धु धानिन्धु ।

नीयमानमपि तात्नीय

ता ॥ १७ तन्धु ॥ १८ ॥ ॥ ४ ॥

सद्विधागमति गान्ध

गान्ध ॥ १९ तन्धु ॥ २० ॥ ॥ ५ ॥

कान्धिकाकान्धिका

गान्धिकाकान्धिका ॥ २१ ॥ ॥ ६ ॥

कान्धिकाकान्धिका

गान्धिकाकान्धिका ॥ २२ ॥ ॥ ७ ॥

कान्धिकाकान्धिका

गान्धिकाकान्धिका ॥ २३ ॥ ॥ ८ ॥

कान्धिकाकान्धिका

व्यग्रलोकमभिधूपणांगुभि ।
 जज्ञेरे रजनिनाममेऽपन्न-
 त्पांगुलासु न मनोरथदुष ॥ ७ ॥
 इत्यवेत्य मुदित पदे पदे
 लोकमुन्वणनिवेकमेकदा ।
 वस्तुपालसचिव व्यनिद्रपद
 व्यक्तमक्तिपरमासुरोऽनुज ॥ ८ ॥
 शुद्धिरेव तत्र देव ! दासता-
 मानिनाप विपमानपि द्विष ।
 मण्डनाय नृपमण्डलधिया-
 मेव वीरपदस्य वारिनी ॥ ९ ॥
 योग्यपात्रवदपात्रमप्यल
 प्रीणयत्यनुदिन पर्नस्त्वयि ।
 तत्सरेऽपि भृगुमर्धितां गते
 शेरते पुरि सुखेन रक्षका ॥ १० ॥
 तावकीनपञ्चसैव शास्त्रिणी
 पूर्णिमां शण्डिसमन तन्वता ।
 चञ्चले जगति पांगुलाकुल-
 राहुर्निरह साधुता दध ॥ ११ ॥
 तन्महोभिरहिमांगुलोन्वि-
 द्विषर्णीर्जनयनेन राहुणा ।
 विष्मयानुरनुपश्रुतोऽप्यव-

त्सीम्नि नर्पति विशेषहर्षित ॥ १२ ॥

इत्यमद्भुतविभूतिभूरभू-

देव ' ज्ञेयजनना नयाशय ।

जैनार्पणविक्रानोपित

तमर्हतिमणशामन स्मर ॥ १३ ॥

बाभरभ्य गुरमिभूरभुगं

भारनीमिनि निगम्य ममदी ।

प्राह विरा विविन्य तातुगी-

रागिन मरिरररगगर ॥ १४ ॥

भाषगीशगुरा गुग भरा

विभवा क्षुति मन्मथग

य मिताष्टराय ॥ गनाष्टरा

॥ १५ ॥

गुरा ॥ १ ॥ गुरा ॥ १ ॥

य य ॥ १ ॥ य य ॥ १ ॥

गुरा ॥ १ ॥ गुरा ॥ १ ॥

॥ १ ॥ ॥ १ ॥ ॥ १ ॥ ॥ १ ॥

गुरा ॥ १ ॥ गुरा ॥ १ ॥

॥ १ ॥ ॥ १ ॥ ॥ १ ॥ ॥ १ ॥

गुरा ॥ १ ॥ गुरा ॥ १ ॥

॥ १ ॥ ॥ १ ॥ ॥ १ ॥ ॥ १ ॥

न प्रेष्युषिह मन्मथो यथाऽ—

नङ्गनामपि मा समोऽप्यवन् ॥ २३ ॥

तानि सेवति तदीयगामन

मूर्गो विजयमनमूर्ग ॥

उग्नितो मगति येषाग्नय

ग्यमगो वि धाभरतामवन् ॥ २४ ॥

सप्तोपूगतामोदुताजो

यदुत स्मर इति क रिम्य ॥

निर्निव गृग्नितो गृग्न गता

नयमावर्तुतादिनाय ग ॥ २५ ॥

गद्यन गानम्यनजम

स्मर्य ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥

२९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥

३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥

३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥

४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥

४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥

४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥

५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥

५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥

६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥

६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥

दुःपमाविपमनापतापिता
 बीजपमिव धरापसौ विरात् ।
 अश्वत्थेन पराश्वत्थेन त
 षड्विधान् गुरुनमस्तुतिं हृत् ॥ २९ ॥
 दन्तदीप्तिपङ्कजलोत्पन्न
 न्यूर्तिमत्पुष्पवर्मितामिव ।
 विद्रुटुस्तिरागिराशिप
 निषम तदनु निषमेषा ॥ ३० ॥
 सोऽभ्युत्थ कथमप्यथ स्ति
 भन्तिभाग्नमिव निगमिन् ।
 अग्रतो मृानाभाज्यभूषण
 पुनःप्रागनममुत्तराग्न ॥ ३१ ॥
 आकलय्य मृगवाभ्रमा मृग
 हारि रिष्पाग्नवत्प्रागमन् ।
 दाना गार्ग्यवत्प्रागमन्
 वतुगार्ग्यवत्प्रागमन् ॥ ३२ ॥
 बीजगार्ग्यवत्प्रागमन्
 साधुगार्ग्यवत्प्रागमन् ।
 भावका कानात्प्रागमन्
 गार्ग्यवत्प्रागमन् ॥ ३३ ॥
 दानगार्ग्यवत्प्रागमन्
 भावनं भवनाग्नं भवन्

तां पुनर्विजयते प्रभावना
सा तु सपटि मुग्धेन साध्यते ॥ ३४ ॥

अस्थिरा करभिका इव श्रिय
पातयन्ति नरकावटे नरम् ।
कञ्चिदेव निपुण नियोजक
लङ्घयन्ति विकटा भवाटवीम् ॥ ३५ ॥

श्रावकत्वमपल कुल कला-
चक्रवालमपि कञ्चिदुद्वहन् ।
सपदा ललनयेत् लोलया
पीतमग्न इव मोक्षते जन ॥ ३६ ॥

श्रीलता शुचितरेषु रोपिता
स्थानकेषु समये यथाविधि ।
पुष्पिताद्भुततर्र्यशोभरं
रागु पुष्पफलहेतवे भवेत् ॥ ३७ ॥

न स्थिरा कचन यान्ति स्वप्नश
समिलन्ति रसवत्कथञ्चन ।

सपद प्रकटितप्रभावना
कस्यचिदपि भवति मिदये ॥ ३८ ॥

पावयन्ति परिरुम्भभावना
दानशीलतपस स्वमेव तत् ।

विश्वज्ञासनविकाराग्नीविका
ध्याननोति सिङ्ग प्रभातनाम् ॥ ३९ ॥

जन्मिणानि बहुना प्रभावरना
 वारणानि मुनिभिः पुरातनैः ।
 इत्यनो यरानि नैर्यदात्रया
 तेषु श्रेयसपणितु निस्तुप ॥ ४० ॥
 सिद्धलोक इव महता गत
 पूज्यते ननु जनो जिनैरापि ।
 पन्थ एव स तु नीयदात्रया
 कोऽपि महपतिर्ना विधत्ति य ॥ ४१ ॥
 दिवपुराप्रकृतुष्य कस्यचि
 श्रेष्ठदर्शननिधो पाथय ।
 महमपत्तिगणमार्जना
 सिद्धिप्राप्तयत्ने विमोक्षय ॥ ४२ ॥
 महभतुर्गर्भोऽपिनम्रया
 वदन् मयि पूज्यपात्र ।
 दण्डन्यमनमाप्ति यथा
 विदुष्यतिनयमात्र्य कन्म ॥ ४३ ॥
 नामन्मगम्भुदुग्ध मनम्न
 माकृष्य वप्यमिनि मच्चिपतिर्विवाग्म् ।
 नन्वा स्वभाषनि जगाम जिनस्यात्रा
 निषाणनिपन्मना नियन्त्रायथा ॥ ४४ ॥

अथासितीप्रप्रतनिर्जितान्तर-

दिपो यवाम्मोनिधिदुम्भमभवान् ।

मठेषु गत्वा स्वयमद्भुतादर

सम शमीन्द्रान् समवाहयत्कृती ॥ ६ ॥

सर्ता पति सहपतित्वरोपणा-

भिपेरुपासाय गुरो कराम्बुजात् ।

शुभे धृष्टार्चैः श्रुतवाहवाहिनी-

दृतोऽचलचन्दनचर्चिताकृति ॥ ७ ॥

ततश्चतुर्विंशतितीर्थकृत्कला-

कलादितीर्थङ्करदेवतालय ।

चचाल नृत्यादिबिनोदवत्पर

मजामुदश्रुत्पितेन वर्त्मना ॥ ८ ॥

पिवन्पय स्व सरितो वियदने

शशाङ्ककान्तीस्थणुते तृणोपमा ।

विशृङ्खलो यस्य यश्च किशोरक

सम त्रिगोत्रैर्गुरुस्ततोऽचलत् ॥ ९ ॥

अयानुचेलुर्नरचन्द्रमूर्गयो

लसन्नसस्तोमविलोन्नच्छलात् ।

दशैव सिञ्चन्त इवाद्भुतकृपा

मयाति सहे वसुधा सुधान्तया ॥ १० ॥

अयाचलन् वायटगच्छवत्सला

कलास्पद श्रीजिनदचमूरय ।

निगन्धर्षु ५ ५५ दण्ड

अथवा चर्षु जननीसोदा ॥ ११ ॥

अथवाचर्षु जननीसोदा अथ

दर्शितो अथवाचर्षुदर्शित ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥ १२ ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥

॥ अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥ १३ ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥ १४ ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥ १५ ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित

अथवाचर्षु अथवाचर्षुदर्शित ॥ १६ ॥

अयास्य सङ्घस्य विसर्पतोऽग्रतः ।

शताङ्गचक्रोचितवील्कृतस्वनः ।

नदन्यदोक्तं भवनिवर्णिनोऽपि सन्

हयालिङ्गेपाभिरलाभि लायवम् ॥ १७ ॥

पवित्रमेतत्तिलकाय नित्यश

परस्परस्पर्द्धिभिरूर्ध्वमुत्सुकैः ।

तदा सद्रारं समवापि देवर्त

मुत्सु नै सङ्घविहारज रज ॥ १८ ॥

अभूत्तन्म मङ्गपदाभिपङ्कत-

स्तथा कथञ्चिद्विज्जन्ममा मही ।

यथाभिरुदापि गिरम्यहीगितु

धकार नो भागमुत्तमगिरिग ॥ १९ ॥

विभज्य गभन धरान यस्तर्त

यथा मपन् मनिशानशानम् ।

परिव्रिता मङ्गपदन्ति यथा

महा स्वन्तन गतामयन मा ॥ २० ॥

मशानय मङ्गजनो रज्ज्वर

शाण्यथ मामान नन्विषु नन् ।

गते मपार रज्ज्व ग्गान कटु-

रज्ज्वानमप मन्म नानाजन ॥ २१ ॥

रज्ज्वानो रज्ज्वानमङ्गमप

नभानन्मनामनामनामनम् ।

શ્રી સુભાષચંદ્ર બોસ

एकविंशतिः शतैः शतैः शतैः ॥ २२ ॥

विष्णुसहस्रनामस्य

ଜନ ହିସ ସାମାଜିକ ଶାନ୍ତି ।

परिचयः

॥ २३ ॥

विमर्शना सहजान धर्मिणि

वसिष्ठिना वसुपुत्रादिभिः जनः ।

सदस्य श्री अजयनाथ व्यास

एषथाद्य तृण तुलनादयमङ्गिणी ॥ २४ ॥

पञ्चापञ्चायां क्षुरि मरुमहमा

कल नमस्त्यामहे धर्मराज्या ।

जगद्गुरु श्रीगुरुदेवकी कृपासे

ସିଦ୍ଧି ଓ ଶାନ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ମୁଖ୍ୟ ଶ୍ରଦ୍ଧାଧାରୀ ॥ ୧୫ ॥

અથવા ૭-યાં નંબરની રજા

जनन मृत्युन पर्याप्ततागणना

ଦଶାୟ ୧୩ ସା ୩ ୪୧-୩୧୧୧

विश्वविद्यालयी शैक्षणिक प्रणाली ॥ २५ ॥

अथवा न. ८ व्य. नि. ८ न. १३ र।

[illegible][illegible]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

क्रमक्रमस्थापितवारिशर्करा-

करम्बवालुङ्गविभूषितप्रप ।

स्थित गृहकोट इव प्रमोदिन

निनाय मञ्ची जनमित्थमचनि ॥ २८ ॥

सृजन् जन पूजनमुत्सवोत्सुक

पुरे पुरे तीर्थकृता कृताञ्जलि ।

अल व्यलक्षिष्ट मद्वा महीयसी-

मसीमसभावितभावनाद्भुत ॥ २९ ॥

समीपसकृतेतनिकृतेन शिव

श्रियो वियन्मानसमुद्भूत तत ।

पुर पुर धर्मनृपस्य पश्यति

स्मित स्म श्रुञ्जयपर्वत जन ॥ ३० ॥

अगण्यपुण्यैर्भवसिन्धुपारभू

रभूदय लोचनगोचरो गिरि ।

इति स्मयस्मेरहृन्तो विन्स्तदा

ससमदाधशुरदो ' महोन्मवम् ॥ ३१ ॥

गतोऽग्रतोऽस्मिन् दुरितैरनाविलो

विलोक्य नाभयनिस्तस्तनम् ।

जनस्तदा शयगमोर्मिपिक्वो

मदाश किं किं गयश्चकार ॥ ३२ ॥

ननत्तं कश्चित्पृथुसम्पत्स्तदा

सलीललोलायितपाणिपट्टय ।

दक्षिणार्धे दक्षिण कृतान्ता

हस्त दक्षिणार्धेन पुनर्दक्षिण ॥ ३३ ॥

दक्षिणार्धे दक्षिणार्धेन

मनसं दक्षिणार्धेन ॥

विधानार्धेन मगादिगोत्रं

मनोमयी दक्षिणार्धेन ॥ ३४ ॥

दक्षिणार्धेन मगादिगोत्रं

विधानार्धेन मगादिगोत्रं ॥

दक्षिणार्धेन मगादिगोत्रं

मनोमयी दक्षिणार्धेन ॥ ३५ ॥

विधानार्धेन मगादिगोत्रं

मनोमयी दक्षिणार्धेन ॥

दक्षिणार्धेन मगादिगोत्रं

मनोमयी दक्षिणार्धेन ॥ ३६ ॥

दक्षिणार्धेन मगादिगोत्रं

मनोमयी दक्षिणार्धेन ॥

दक्षिणार्धेन मगादिगोत्रं

मनोमयी दक्षिणार्धेन ॥ ३७ ॥

दक्षिणार्धेन मगादिगोत्रं

मनोमयी दक्षिणार्धेन ॥

दक्षिणार्धेन मगादिगोत्रं

मनोमयी दक्षिणार्धेन ॥ ३८ ॥

य पाथस्तृणराजिराजिते
जेतेन्द्रियो मन्त्रिपतिर्महीतले ।

पनोदार्थमदापयत्तदा

नेवासमासन्नममुष्य भूमृत ॥ ३९ ॥

अजतिवन्नजलमपोदिनो

देनोपतापे सचिव स त्रिद्वरान् ।

वरान् प्रपयदेष तत्क्षण

शेखिन्दुच्छन्नविडम्बिताम्बुडान् ॥ ४० ॥

सयोजितरूपगोभिता

रेचिर्जिता धातुग्मेन सरित ।

पदे पर्वतपादसोदरा

वेतेनिरे पीवरचीवरालया ॥ ४१ ॥

सि धर्मक्षितिपस्य यय

पत् पत्ते मण्डलितान रजिरे ।

द्विपपापमियोन्मृत्पय

नो विनिमृत्त्य टपा भग इव ॥ ४२ ॥

गति पश्यत न कृत्स्ना

कथं टपा मुञ्चत भूतक सम ।

चाट्टान्तस्तृण मुग

पा व्यभ्रज्जानि मारथौ पुर ॥ ४३ ॥

महुष्य रमानल यदा

— १०८ — १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६ ४७ ४८ ४९ ५० ५१ ५२ ५३ ५४ ५५ ५६ ५७ ५८ ५९ ६० ६१ ६२ ६३ ६४ ६५ ६६ ६७ ६८ ६९ ७० ७१ ७२ ७३ ७४ ७५ ७६ ७७ ७८ ७९ ८० ८१ ८२ ८३ ८४ ८५ ८६ ८७ ८८ ८९ ९० ९१ ९२ ९३ ९४ ९५ ९६ ९७ ९८ ९९ १००

दृष्टं न भवति ।

इयं तदाहं तदादि विन्दते (१) ।

मर्त्यमिदं तदाहं तदादि विन्दते

तदाहं तदाहं तदाहं तदाहं ॥ ४४ ॥

मर्त्यमिदं तदाहं तदाहं तदाहं

विदुषा तदाहं तदाहं तदाहं ॥ ४५ ॥

तदाहं तदाहं तदाहं तदाहं

तदाहं तदाहं तदाहं तदाहं ॥ ४६ ॥

तदाहं तदाहं तदाहं तदाहं

तदाहं तदाहं तदाहं तदाहं ॥ ४७ ॥

तदाहं तदाहं तदाहं तदाहं

तदाहं तदाहं तदाहं तदाहं ॥ ४८ ॥

तदाहं तदाहं तदाहं तदाहं

फलादि कस्मैचन साधवे दद—

चदा त्रिशश्राम न मन्त्रिशेरर ॥ ४९ ॥

अक्रिञ्चन कथन याचते कचि-

त्तिमप्यहो शब्दमिति मदाप्य स ।

चकार भोज्यादिकमात्मना कृती

तृतीययामक्षणपूरितेक्षण ॥ ५० ॥

अथ कृततनुकृत्य कौतुकोत्तानचेता

जिनपदमनुसङ्ग क्लृप्तसङ्घट्टमागात् ।

इह महामहिमाशुर्द्रुक्कामो निरुक्काम

गगनगमनस्त्रिभ्रमस्त्यगद्री निपण्ण ॥ ५१ ॥

किञ्च—

पाय पायमहर्निश रिपुयश पीयूषपूर भवान्

कल्पायु क्षितिरन्यत्पटक्ष ! भरताल्लक्ष्मीलतालिक्षितः ।

श्रीसोमान्वयसोममौक्तिरमर्यरेव प्रमूर्धनस्त्रि

त्वत्कीर्त्तिप्रसरैरपि त्रिभुवन सारभ्यमभ्यस्यतु ॥ १ ॥

मात्यमात्यर ! नाम्मरे यश

श्रीवसन्त ' तत्र सततस्मितम् ।

इत्यनन्यमहिमानमानशे

मानमाश्रयमहो ' महीयसाम् ॥ २ ॥

संमुच्छिताभि स्वतु वस्तुपात्र

प्रतापश्रीपाञ्जनमञ्जारीभि ।

सुखमर्षद्वयम् ।

तोदयत्यस्योपमात्रि दृष्टे
दन्ति यद्दुर्दामिन्मुक्तवन्त्रे ॥ ३ ॥

धीरनुपान्नाद्विजयमान
दातुं ममोत्पन्नवार्यो वा ।

एतच्च पञ्चाननाभिनिर्मित
स्मा एव मृता लब्धव्यवार ॥ ४ ॥

मनिर्गतं यच्च धर्मिन्मार्तिनिरिनिर्दिने ।
इमा एव च वारि वाप्या यद्वार्यनि ॥ ५ ॥

॥ इति सुहृन्मर्षार्जननामि महाकाव्ये सहस्ररथा-
मो नाम पञ्चम सर्ग ॥ ५ ॥

॥ अथ एव सर्ग ॥

जिनदर्मोपमानं मन्त्रार्थेन दृष्ट
एव दन्ति यद्दुर्दामिन्मुक्तवन्त्रे ।

तनुमन्त्रनिपण्णवाप्यान्वार्य
स्फुटितदुर्दिनजान्त्रामहं गतनाम् ॥ १ ॥

वर्गविजयनागजान्त्रान्त्रयान्त्रे-
हामन्त्रपावनान्त्रान्त्रमन्त्रित ।

जिनवन्त्रावन्त्रवन्त्रमन्त्रधारिन्त्र
मानवन्त्रावन्त्रान्त्रान्त्रान्त्रान्त्र ॥ २ ॥
गतमन्त्रमन्त्रान्त्रा भावनामन्त्र भावा

न्तरितरसतरङ्गरङ्ग ! चित्त हरन्ती ।
 लयविलुलितहारैरङ्गहारैर्मृदङ्ग-
 ध्वनिजनिताविनोद नर्तकी नृत्यति स्म ॥ ३ ॥
 अशिथिलपदपात प्रीतिपूर्ण जनेऽस्मिन्
 नटति श्रुति भेजे भूरिय भूरिकम्पम् ।
 शिथिलकरकदम्ब प्रत्यगद्रे पतित्वा
 तदिव दिवसनाथ सिन्धुपाथस्यमञ्जत् ॥ ४ ॥
 पतितयति पतङ्गे रङ्गदुचुम्भताप
 व्यतिकररुति सद्य प्रीतिद्वया इवाशा ।
 तुदिनमहसि काम रन्तुमागन्तुकामे
 खगदुलतुमुलेन भ्रजिरे कौतुकिय ॥ ५ ॥
 हरगङ्गरलाभ व्योम्नि काष्ठान्तराल
 ज्वलद्गिरिर्मन्त्रायारक्षिरिभ्यानहेतु ।
 क्षयलममलरत्नैरन्यपातार्जनाया
 जन्मिय जलगागेरन्यसारं मतारम् ॥ ६ ॥
 विषमविषममास्य न्यस्य मूर्च्छामगच्छ
 न्यग्मिषित्तद्व्यार्जितशुभ पथरगन्धा ।
 विषगुहदि गतमेत भासति ब्रह्मचर्यं
 व्रतपरिष्कारा कोक्योक्त्य भेज ॥ ७ ॥
 स्वदिवसगिरिगिरी नत कापि यान
 प्रमगति गिरिगिरि सातपुरे-ति गू ॥
 अथ गुरुगिरिद्वयाया य भामहादीया

दिनि दिनिनि वरपुङ्गुनामोपवीधि ॥ ८ ॥
 अगुनिनमोद रंरंरदारा
 दपगगिनिरीद वृजगुमेन मुक्ता ।
 अरर दरनदीक्षा दापदम्भन मेनु
 दिदि दिदि निदिनिष भद्रप मद्रपन्य ॥ ९ ॥
 मयमगुनिनेन्दुगुनिनिपूणेन्द्रा
 गिरिदिवरपाद्धारव दूर्वाद्या ।
 सुदमगुन साभाधकाधकारा-
 दुरगुरगनम्यामुष्य रिधम्य सुरत्य ॥ १० ॥
 पुमनिमनिगजगिरिधिद्व्यदिवदि
 पुनिगिधिदादि स्मारदादि शणेन ।
 इद मदपि नदानी जीयते स्म त्रियामा
 रमनमनिगुपाधि मदन परनेषु ॥ ११ ॥
 अरनि दरनदीक्षाधरव रंरदिव्य
 मरगिनिविगजगान्मृदिनातुत्तमृच्छा ।
 विधुरधिमधुमव सरनान्निवा
 व्यमनपवननागवाननगप्यत्रावन ॥ १२ ॥
 मयममनभृमृम समारागान्नि
 मगुनिनगुणमाचरनन् न रन्मनम् ।
 तगनगनगद्गानद्गद गद्गवा
 पगिचनपगिगम्भाम्भयभ्युत्तवान ॥ १३ ॥
 उद्गुगणापिपमुत्तव्यसमुत्ताकना

गजदनुजमिवेन्दुर्गान्निमुच्छ्रित्य सद्यः ।
 हृदि तदजिनगण्ड लक्ष्मण्येण विश्व-
 द्वयहरत इमूर्त्तिमूर्त्ति धारीधरस्य ॥ १४ ॥
 भृगुपुरासि कल्द्वच्छन्ना कालगिर्या-
 परिमथित निरुद्धामोषरीनामपीत ।
 अपि पियति चरोरी यत्राले कराले
 तदिय न दिशि नेतुर्भागुरास्तस्य भास ॥ १५ ॥
 विरहातिममीर कामनासीरसीर
 म्निमित्तारुडार पूर्वदिस्तारहार ।
 गगनगजनिषादी कामिनीरवरादी
 मिश्ररिगन्तितोऽप्य रथेयन् वार्धितोयम् ॥ १६ ॥
 इभद्वमिममत्तोऽमि कैलामर्ग-
 र्निमकृत नर्गाय नेपरगेरारपीर ।
 गरिमतपरीय गदुभर्तुर्येन श्री
 मि धरन्तिरिश्वा जाह्नवी निहुराना ॥ १७ ॥
 रियन्ति विनन मय्य विश्वम्य गदु-
 वमममन्तिरुर्गामन्तिरुर्गामन्ति यन् ।
 गुरुतापमिगर्ना मृतमन्त्रुयदिदु
 ग्यातानमपिनि यध विनमात्रियपालम् ॥ १८ ॥
 निगमतापस्य गदुगारारलोका
 इत्ये कनगुरुता य ध्यामगुराररुम्भी ।
 मन्त्रानेनकन्त्रुयकृतिभ्राजमाना

कृतिरुक्त न वपा विम्वरं नीतरुम् ॥ १९ ॥

निनि नियमविषयापन्त्यं गदुलोच

कनयामिद भवत्या जगन्म विम्वरम् ।

इयमधुन भौमि विम्वरा व्यामकरदः ।

इगुपमिद मन्मतापन्त्यम्वरम् ॥ २० ॥

मिनिगिनिगि निगि मन्तुवामव वा वदा

मदमद मदवामव वात्रामव ।

इनि विम्वराभावाभावाभावाभावा

रामपमि व ममिता गदुलोचनम् ॥ २१ ॥

वमितागदुलोचनम् वमितागदुलोचनम्

ददामिद विम्वरापन्त्यं ददामिद ।

मदमदमिद गदुलोचनम् वमितागदुलोचनम्

वमितागदुलोचनम् वमितागदुलोचनम् ॥ २२ ॥

मदमदमिद गदुलोचनम् वमितागदुलोचनम्

मिनिगिनिगि निगि मन्तुवामव वा वदा

मदमदमिद गदुलोचनम् वमितागदुलोचनम्

मिनिगिनिगि निगि मन्तुवामव वा वदा ॥ २३ ॥

मदमदमिद गदुलोचनम् वमितागदुलोचनम्

मिनिगिनिगि निगि मन्तुवामव वा वदा

मदमदमिद गदुलोचनम् वमितागदुलोचनम्

शशुञ्जयः स्वयमकम्पयदेष मौलिम् ॥ ३५ ॥

किञ्च—

नित्यं त्वद्दनारविन्दसदनं वाम्देवता सेवते
 त्वं यथाश्रययागुरोऽयि जयति त्रैलोक्यमूय त्वयि ।
 श्रीमद्वन्द्यगोत्रमण्डन ! गुणैरेभिर्भगान् वक्ष्ये
 साधर्म्यं बहनि मियदः मदाशीर्भिस्तदापुर्भव ॥ १ ॥

अत्रमतं बत यस्मिन् सान्द्रदारिद्र्यपूर्णे
 गृहपतिरवशा न मन्योपसर्गेऽपि ।

वितरति सति रिश वस्तुपाले वरीना-
 मिह गृहगृहरान्नर्नय रत्नाढ्येऽपि ॥ २ ॥

श्रीमन्नीलवस्तुपाल ! धनयोर्युग्मेन युद्धार्णव
 तूणं निस्तरतोऽपि ते समपरश्वङ्गाद्वृद्धयं किञ्च ।

यद्गुरादवगम्य निमज्जगुणं गह्यं तस्या मौक्तिक
 स्नोयानामिव ध्रुवधुर्ययगा गोचरे महान् सप्रदः ॥ ३ ॥

श्रीमन्गुणार्णववन्द्यवत् प्रभू
 मायं गिरिगिरिना गुणगुणिनेऽस्मिन् ।

वक्ष्ये मनां मुञ्चति निमज्जगुणार्णव
 वक्ष्ये मनां कति न विद्वन्निमज्जगुणार्णव ॥ ४ ॥

प्रतिमगं वक्ष्ये विमलविमलविमलविमल ।

इमां गृहं धनं वि काप्यायपण्यगिण ॥ ५ ॥

॥ इति सुकृतगर्वाभिनवनाम्नि महाभाग्ये गुरादिय
 वक्ष्ये नाम नष्टं गगं ॥ ६ ॥

॥ अथ ब्रह्म-स्वर्ग ॥

दीर्घास्त्रिमयस्य म ॥ ५

स्त्रिमयस्यमयस्यस्यस्य ।

मयस्यस्यस्यस्यस्यस्य

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्य ॥ १ ॥

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्य

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्यस्य ।

मयस्यस्यस्यस्यस्यस्य

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्यस्य ॥ ५ ॥

मयस्यस्यस्यस्यस्यस्य

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्यस्य ।

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्य

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्यस्य ॥ ६ ॥

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्य

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्यस्य ।

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्य

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्यस्य ॥ ७ ॥

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्य

स्त्रिमयस्यस्यस्यस्यस्यस्य

अप्युदारगिरिनिद्रामिलामे

न श्रम सपत्रनिष्ट जनानाम् ॥ ५ ॥

नाम नाममुग्रया जिनभर्तु

प्राप्तया जनमुग्रेषु न तृष्णा ।

दूरयतिनि मुग्धामृतकुण्डे

लोचनानि तपिनानि जनानाम् ॥ ६ ॥

प्राप्तिपोजिनयनोद्गततीर्था-

धीनपादश्मशानादितमौलि ।

शैलसानुषु जनो न तन्नाम

तापमाप तपनायुततिभ्यः ॥ ७ ॥

क्षमागतेन लघुक यददृशि

क्षोणिभृच्छिगमि तेन जनेन ।

उद्यकैर्विचरता दृष्टे त-

त्सद्वसद्भ्रमपदादिव पुष्टम् ॥ ८ ॥

देवभक्तिभरनिर्मितहस्ता-

लम्बनव्यनिरुणेण जनोऽयम् ।

आसन्नदिगिगिगम्यनिदृषो

नन्दु सम्मुखमियागतवन्ति ॥ ९ ॥

अद्भुतप्रम दशान्त्रिषु शैल

शेखरस्थितिषु तेषु जनेषु ।

भूतिभर्तिसतमुग्रेशु स रजे

मेखवन्नयनि-उविपिङ्ग ॥ १० ॥

बर्मेरेतिविमयाप गनना

भाभिधुयन्तन्त्राविनित्रम् ।

आगोह गविष इतित्रम्

न्नि तन्त्राविष न विनित्रम् ॥ ११ ॥

दीपय यत्तमिह गट्टमनाप

धीवर्मात्रमभा गिद्वद्म् ।

शर्यानि रम यत्तु न यन्त्रा

विनित्रमन्त्राविषम् ॥ १२ ॥

अन्त्राविषम् तन्त्राविषम्

नीमनात्रा न विनित्रम् ।

गुह्यतन्त्राविषम् तन्त्राविषम्

दीपय गविष इतित्रम् ॥ १३ ॥

भाविषम् तन्त्राविषम्

धीवर्मात्रमभा गिद्वद्म् ।

गुह्यतन्त्राविषम् तन्त्राविषम्

दीपय गविष इतित्रम् ॥ १४ ॥

भाविषम् तन्त्राविषम्

धीवर्मात्रमभा गिद्वद्म् ।

गुह्यतन्त्राविषम् तन्त्राविषम्

दीपय गविष इतित्रम् ॥ १५ ॥

भाविषम् तन्त्राविषम्

धीवर्मात्रमभा गिद्वद्म्

आयु सहस्रपतिरेष समङ्ग-

स्तीर्थनायनमनार्थमगालीन् ॥ १६ ॥

उत्सुर्गन्ध जर्नर्जिनैरन्य

वीक्ष्य मङ्गु पथि गामिव वन्म ।

व्यक्तशक्तिरभसश्रुतितोयै -

धर्मयन्त्ररत्न मन्त्रावे ॥ १७ ॥

सचरन् भुवि न माति जनौ य

स्फूर्तिसङ्गुचिनमूर्त्तिस्तोऽप्यौ ।

द्रष्टुमास्यनल्लिन जिनभर्तु-

श्चैत्यगाम्नि स मर्मा सममेव ॥ १८ ॥

दल्यमानमसमानविषदं

हृद् हृदा ननु मियस्तनुभाजाम् ।

आत्मभङ्गभयभङ्गुरमर्त्त-

रन्तरागिभिर्गमोचि तदानीम् ॥ १९ ॥

पापपङ्कशमनाय जनाना

स्नानमन्तरङ्गरोद् भुवमात्मा ।

रोमवर्त्मसु जलेन विमर्दे

स्वेदपूरमिषत प्रसृत तत् ॥ २० ॥

आमर्मा अनघनाशनलक्ष्मी-

रङ्गिना प्रमदरोमविकार ।

अन्तरस्थितजिनेन्दुरुचिथी-

निस्सरदुरिततामसतुल्य ॥ २१ ॥

छोपनैलपुनताविनि विर्य

प्रलय अनदन्तात्तनकुलम् ।

आहु कटमगपरीविह ३३

मामन्त विमन्तात्तन ॥ ३४ ॥

मन्त मारति मारत विह

सदगन्त भगवित्तु न वरी वि ।

वीर्य विर्यविहमन्तात्तन

भगवित्तु मारि मारि मारि ॥ ३५ ॥

रतीमन्तात्तनविमन्तात्तन

विमन्तात्तन विमन्तात्तन ॥ ३६ ॥

मन्तात्तनविमन्तात्तन

भगवित्तु मारि मारि मारि ॥ ३७ ॥

भगवित्तु मारि मारि मारि

मन्तात्तन विमन्तात्तन मन्तात्तन ॥

मन्तात्तनविमन्तात्तन

भगवित्तु मारि मारि मारि ॥ ३८ ॥

मन्तात्तन मन्तात्तन मन्तात्तन

भगवित्तु मारि मारि मारि ॥ ३९ ॥

मन्तात्तन मारि मारि मारि

भगवित्तु मारि मारि मारि ॥ ४० ॥

मन्तात्तन मारि मारि मारि

भगवित्तु मारि मारि मारि ॥ ४१ ॥

प्रीतये निजशिरो स्फुटलाला
 म्भासि लल्लरवचासि गुरूणाम् ॥ २७ ॥
 न क्षमोज्यमहितानपि हन्तु
 स्व कुटुम्बरुमय च मुमोच ।
 जल्पिता जिन ! परैरिति दोषा-
 प्रत्युत स्तयनता तत्र जग्मु ॥ २८ ॥
 भाषित भुवनभूषण ! भित्ति
 कर्म निर्ममपते ! भरतेदम् ।
 भूयते त्वदभिभाषि कदाचि-
 दत्र तत्र न करोति निरासम् ॥ २९ ॥
 नाप्नुयन्ति भयान्धनिकेता-
 दग्रतस्तत्र गतस्य पद ये ।
 भ्रम्यते भ्रमरशाज्जिन ! मुख्ये
 तैर्दृष्टेय पृथिवीरलयान्त ॥ ३० ॥
 त्व मनोभयमपाम्य पुनस्त
 जन्मर्भाङ्गमुत्र स्वमनोजपि ।
 किं हस्तु हर्षिणीतराक्ष्य-
 स्तारम् तदमनस्फुरिरीट ॥ ३१ ॥
 प्राप्य रत्नमित्र पुण्यपयोध
 स्त्र्यां हृदि मणिस्थानि जनो य ।
 स प्रयानि पुरुषोत्तमभा
 पय न स्वशिति किन्तु भयान्धौ ॥ ३२ ॥

यापदाय न ममापि भयम्

नो न निर्द्विगमिणि वृत्तपापि ।

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति

धातु ये जित ॥ भव वि भव वि ॥ ३३ ॥

निधित्तुनिधिति मतिपान

वृत्तपाप गुह्यम् । वृत्तपापः ।

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति

वृत्तपापमग्निमिति ॥ ३४ ॥

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति ।

निधित्तुनिधिति मतिपान

वृत्तपाप गुह्यम् । वृत्तपापः ॥ ३५ ॥

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति ।

निधित्तुनिधिति मतिपान

वृत्तपाप गुह्यम् । वृत्तपापः ॥ ३६ ॥

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति ।

निधित्तुनिधिति मतिपान

वृत्तपाप गुह्यम् । वृत्तपापः ॥ ३७ ॥

स्वप्नाद्वनमग्निमिति भवति

तैर्विधौतवनुरेप तदाभू-

त्पर्वतो विमल इत्युचिताङ्ग ॥ ३८ ॥

अङ्गमण्डनमखण्डनमासी-

न्निर्मित मृगमदैर्जिनभर्तु ।

बलससन्नहनसन्निभमुच्चै

कर्मकूटारिपुकोटिजयाय ॥ ३९ ॥

भूरिपुष्परचिता जिनभर्तु-

लम्बिता कृतिभिर्चर्चनमाला ।

अमभूष्णव इव स्मरमुक्ता

भल्लयो वपुषि भूषणमासन् ॥ ४० ॥

तैस्तथा जिनपुरस्तिमिरोर्मि-

निर्ममेष्य पृथुधूपजधूमै ।

सस्पृहव सचिव सुकृतश्री

गौतमादभिससार यथासौ ॥ ४१ ॥

आरात्रिः कृतमथ प्रथमस्य तीर्थ

भर्तु पुर स्फुरदरुद्युतिचक्रवालम् ।

उच्चावगममर्णनिर्जगान मङ्ग-

दोषद्विष वृमुमगष्टिराजमानम् ॥ ४२ ॥

इत्थ प्रभाणरभणाग्निमना सपूज्य विश्वत्रयी

पूज्य ताभिमुत समाप्य च तथारूपामिहाष्टादिकाम्

मर्त्रीणां प्रतिगामिनग्रनिति नानुजयोर्वीधरा-

दुत्तीण कृतमङ्गल समजनि श्रीनेमिसंबोत्तुः ।

—

शौर्यैर्वज्रपरस्य दैत्यपरनापाचार्ययो मङ्गया
दानैर्देवगरीमणितिनिरुहा स्वर्गश्चिर गर्वित ।

एकेनैव विभूषणेन भवता श्रीवस्तुपाल ! सिति

स्त निर्जित्य मुदा तवाशिष्यत्वादेव र्भद्रापूर्ध्व ॥१॥

पत्न्यान्तोद्घ्रान्तमास्वत्सरनिरुतिमो विभ्रमन्त सपन्ता-
त्सन्तापस्त्वभनापज्जन्दनन्भव केन शययेत सोढुम् ।

यच्चिन्धीवस्तुपाल ! विजगति यदि ते कीर्त्तिमेखेव न स्पा-
दन्त पीपूषपेया बहिरपि च मुहुर्गन्दनोद्भवानानि ॥२॥

यामि दाम्पत्यमग्न्यग्न्यण्डने

वस्तुपाल ! ध्रुवि तानि कुञ्जर ।

विप्रमत्र विमु नाद्रमन्त्र

यत्त्वया प्रमणगील्या कृतम् ॥ ३ ॥

काव्यमनन्निमिहनिर्मित

सर्वतामुदतपैर रङ्गभु ।

वस्तुपालस्तविवन्द्राभिधि

नेनेर्भाभिधिव यत्र न्यत ॥ ४ ॥

मलिसग यवयमिधनिमहनिर्मित ।

इमान्यक्त च वासि काव्या यमगणित ॥ ५ ॥

इति श्रीमुक्तमर्कचिन्मनास्मि महाकाव्ये शत्रु

अपदशने नाम सप्तमः सर्गः ॥ ७ ॥

अरिसिंहप्रचित

॥ अथाष्टमः सर्गः ॥

सचिवः सम सपदि सङ्गजनै-
रथ देवपत्तनमगान्धगरम् ।

प्रणनाम कामजयिन नयन-
मियमिन्दुलाञ्छनामिहोग्रमहा ॥ १ ॥

विधुमौलिमौलित्रिधुधामभरै-
रिह मे भविष्यति सदाभ्युदयः ।

इति पाथसाममुममुत्र पतिं
कृतयासमैक्षत स यन्निपति ॥ २ ॥

इह सोमनाथमुद्रुटोऽसित
सरिदम्बुभिर्विधुभिर्भाभिरपि ।

सततप्रटद्धरिहरहरी
निहन्तनि ननितन्त्रिलयम् ॥ ३ ॥

सततान्तरालज्ञयविष्णुः
विंभयद्विभाभिर्गिर यन्निनम् ।

उदयत्तत्तीयशयनीयफणि
स्फट्स्फटिगानिनिधफनधम् ॥ ४ ॥

रात्रिरेन विश्वराज्यप्रलय
समय मयैव रानाय इति ।

मुहुरीगितापहनरीरिर्भ
जनयन्तमरुहमिहाव्यगनम् ॥ ५ ॥

पुरुषोत्तमो हृदि मदीयमुत्र
 शिरसीश्वरोऽपि विदधाति सदा ।
 ममदादुदारतरगर्जामिव
 मण्ड नडन्नमिव वीचिकरं ॥ ६ ॥
 अपि वज्रभाजि वृषिते घुषतां
 कृतरक्षण सिनिभृतामभिव ।
 स्फुरितोर्विराडुमिति कीर्तितती
 जगति सिपन्तमिव केनमिषात् ॥ ७ ॥
 अकुरु कुरुध नवगुक्तिकम्
 मकरैर्विमान्तमभित गुचिभिः ।
 सिगुभिर्निजै जज्ञिभिरहृष्टै
 रिव भाविभूरितरकल्पकृते ॥ ८ ॥
 घुमणि सवामगिरापि ममया
 मयि मुच्यते जयति बोऽप्ययिह ।
 इति विस्मयादपरवारिधिना
 सचिवोऽप्यनयसरजो ददृशे ॥ ९ ॥
 अय कम्बुचिह्नगुचिरम्बुनिधि
 स्फुरितेन्द्रनीलमणिनीलरवि ।
 रभसादसस्वादमात्स्यपते
 र्गमनाय नेषिमेनमात्स्यगुणं ॥ १० ॥
 अथ सचलमचलरवतक
 श्रुत श्रुतवनलोत्पलम् ।

सचिवो ददर्श शुचिसङ्घसमा-

गमनप्रवृत्तमदनृत्यमिव ॥ ११ ॥

वनवल्लयो गुरुतयाम्य गिरे

शिखरान्तरान् ललितोद्गुणाः ।

विवस्मृश सविग्नेमिविधु-

प्रभवप्रभावसततप्रसवा ॥ १२ ॥

गिरिरेष सिन्धुतनिकानिर्म्भ -

र्वितनोति धर्मनृपतिस्पुलताम् (?) ।

कलशश्रिय शिरसि यस्य दधौ

गगनापगा वज्रिनि नेमिजिन ॥ १३ ॥

न तथा व्यराजदुद्गुक्तिफलै-

स्तरणीन्दुकुण्डलयुगेन न च ।

शुशुभे समुद्रविजयाङ्गभव

प्रभुमालिनीलमणिर्नैव यया ॥ १४ ॥

अवलोक्य धूपमयधूमततिं

जिनशाममूर्धनि पयोदधिया ।

इह चातके स्मितमुखैर्मुमुदे

वियदापगान् हरिमीकरत ॥ १५ ॥

स्यमाननफलापिकुल

ाल एव मुमुदहने ।

निरमृदङ्गरवं

नयन्मन्त्रोवनविनासि पुन ॥ १६ ॥

इति वर्णयन्मयमनूनय

सचिव शिवधिय इवाधयम् ।

कृतसन्निवासरचन मुचिर

गिरिदर्शनोत्सवविधिं व्यथित ॥ १७ ॥

कृतकृत्य एव समये ज्ञयित

क्षणदास्यक्षणविबोधगुचि ।

अणिपत्य नेयिनमय मनसा

सचिवो मनोरथमिति व्यदधान् ॥ १८ ॥

जनये निन । स्मितमना स्नपन

भवदीयदर्शनमुपाजलधौ ।

भवदावपावकस्तुबोऽभियवन

विषद कदाहमपदाहवपु ॥ १९ ॥

हृषनाधिपातिभवदाहभिदे

भवदरुमिपुग्ममरमाप्तपह ।

निदधामि मूर्ध्नि नलिनाभमय

मलयकदारुण ! कदारणितम् ॥ २० ॥

भवकाननान्तररिहारभवा

भवदानने दुरचिपानकचि ।

विषमां वृष परिहरामि चिरा

वपलमणोर इव देव । कदा ॥ २१ ॥

वि (नि) कटे नयामि विसिखण्डितसि

स्वकरो कलापिकलया कलपन् ।

अवलोक्य वारिदमिवाशु कदा
 शुरुदारदीप्तिभवदीयवपुः ॥ २२ ॥
 नयनाग्रवर्ष्मनि परिस्फुरतीं
 दुरितान्धकारपटलीं विरुटाम् ।
 दलयन्ति मे त्रिजगदीश ! कदा
 भवदीयपादनरखदीपशिखा ॥ २३ ॥
 भुरनैकनाथ ! भवदीयवपु-
 र्विपुलप्रभापयसि मग्नमपि ।
 द्वितय कदा नयनयोरिह मां
 हिमहारतारगुण ! तारयति ॥ २४ ॥
 तदपीयत भुतिपुटेन यश
 सतत त्रिपण्णदिविपन्नदि ते ।
 भवदङ्गदीप्तिममुना यमुना
 जयिनीं धयामि नयनेन कदा ॥ २५ ॥
 नञिनादिपुष्पनिवहन मुरे
 यदपूजि पादयुगपीठ ! तव ।
 त्रिन ! तन पङ्कजनिधन कदा
 प्रनयामि पूजितमिशामगिरि ॥ २६ ॥
 इति गङ्गाधुपूष्पाह्वयित
 कण्ठ्यमनोरथमनयमना ।
 सखि त्रिगतनयमाननयः
 सगमयैवत पुगागयिष ॥ २७ ॥

सुकृतसर्पिर्चनम् ।

अथ फल्गुनाखिलविधानविधि
गिरिमाररोह सह सहजर्ज
सचिवो जिनरामनखेपु पुरो
गमितेन वृष्ट इव महु हृदा ॥ २८ ॥

तदनु प्रमोदरभसेन रज
पुनपाद एव विननाम जिनम् ।
अपि चैव नेत्रगमितासगण
प्रसरसण निभृतपीक्षितवान् ॥ २९ ॥

रचितान्गोपादिभिर्गिन्द्रगण
सदिनो जिनस्नपनोत्तरुष ।
जिनभक्तिरागमिव मृगपसा
वज्रपेषु दुद्रुमजम् न्यग्गान् ॥ ३० ॥

अथ केचि भक्तिधरभागुता
स्फुलिता जिनम् १०० पान्त्र ।
स्वपमुगार १०१ २० ६२
धरिनिगा १०१ १०२ ३ १०२ २० ॥ ३१ ॥

वज्रनाभभागग शाण्ड्य
स्थि ४ २० १०२ १०३ ।

गुणध १ १०३ २० ३०
वि २ २० ३ १० २० १ २० ॥

अथ पञ्च २० २० २०
पञ्च २० २० १० २० ॥

नृते दरदुरितभोगिशतं
 कृतिनां मनोमयमयूरकुलं ॥ ३३ ॥
 अपरस्य वक्षमपि दादयतो
 मधुरस्वरं प्रमदिना कृतिनाम् ।
 यदमीलि पक्ष्मपुटकेन रसा-
 क्षदवेशि कर्ण इव नेत्रमृगं ॥ ३४ ॥
 अपरं पित्रापि शिष्यतनुभू-
 वदनेन्दुदीशितिसुधा स्थिरदरु ।
 मृगमुज्जगार जनपन् जनता-
 हृदि समद ललितगीतमिषात् ॥ ३५ ॥
 चतुष्पा नदी सरमवृत्तरगा
 न्दि रत्नभूषणगुभा गुणुभ ।
 कुण्डयनेन तदिता तरला
 मण्डपुनर्मिनयन पुरन ॥ ३६ ॥
 इति मधुन मिनमधुनयवद्
 धूमणाभुवि जानयनि ग तथा ।
 वशिषा यथायमाप रयव
 विर रयतादृग ॥ ३७ ॥
 स्वहृद यमाश्रयगम्य रगा
 यमाश्रय गुर रय प्रमन ।
 मविषयन माश्रयनमाश्रय
 नयप्रपन्नमयविषयिषा ॥ ३८ ॥

मुकुनमकीर्तनम् ।

कुमुदायुधस्य कुमुदानि मना
 गपि समुत्थानि नदि यत्र ययु ।
 इह तानि तीर्थकृति सद्गुह्यम्
 स यथा कृती यदननोप्यधिक ॥ ३९ ॥
 यमुनोपसङ्गमधिया सचिव
 मयितेज्य पूषमपधूनधरे ।
 मयदेन तत्सणमकारि तम
 सरिदम्बुनि गुमुनिधि सवनम् ॥ ४० ॥
 अथ ताम्रम इवन्ति रग्निना
 अन्नवनवेन भृशमुद्गिता ।
 नवदीपिकापरिचरेण विर
 नितराज यज्जिनमथ ररिव ॥ ४१ ॥
 स्फुटमष्टमधमनो यमिति
 मययधिराष्टम्बिनानि ययम्
 स्वयमष्टमूर्तिमुदु ॥ ४२ ॥
 सचिवोऽष्टमु यधिर त्रिभु यन ॥ ४२ ॥
 सचिवस्य नाम इव गङ्गाजना
 जलवाह यय गिरगर्भा न वदन ।
 न वरय महज्जनता ॥ ४३ ॥
 कुम्भान्धपूष माज्जानि पुन ॥ ४३ ॥
 देवा स्वामि पुनये मुहपुम्पुगणजनानि जल
 धानन्दस्पन्दसारवि पात्रमना नादनाथ इत्यम्

नाम नाम निरुप विधिद्विधुर मन्त्रिमान्योऽयमम्बा-
शाम्बप्रभुम्नमुक्त्यानपि पुलकिवपु पर्वतादुत्तार ॥४४॥

मिञ्च—

स्वस्ति श्रीदेवलोमानपरपरिवृष्ट इमातले श्रीविशाल
मन्त्रीना यस्तुपाल बुद्धलयति यथा जीव ! कल्पान्तकोटीः ।
लीनास्तरसीर्निगाने यदमुरविमरा न स्मरन्त्येव वैर
हैर रापी स्मरन्तु त्वन्निभिरभर दुर्नया मे भवित्यः ॥१॥
चक्षुराक्षनहृत्कोटिप्रतिरीहा उल्लस्यार-
स्तोम प्रस्तुनरस्तुपालगतिप्रमाप्तार्थस्तोमै ।
अमृत्येपा मिमु नाम धामनि त्रियशास्यन्त्यमी पाविता
मर्त्य १ यथातिर वा पर कल्पद्रुक्त्या जनाः ॥२॥
उपगणराग्यारम्भत रद्ग मिमपि गुरुप्रमारम्भ ।
श्रीरस्तुपा १ जगति द्यजयत मन्त्रापमिदममुम् ॥३॥
त्यारण्यामिन्ननयाननमामर्ग म-
स्तोम रग्यारम्भकमगात्प्रवृत्त्यारम्भ ।
श्रीरस्तुपात्मा १ राग्यारम्भानन्दम्
मि १ रग्यारम्भानन्दम् ॥ ४ ॥
मि १ रग्यारम्भानन्दम् ॥ ५ ॥
इमायहृत व राग्यारम्भानन्दम् ॥ ५ ॥
॥ इति सुवृत्तमर्गानन्दनार्धन मन्त्राणां श्रीनमि-
दर्शना नामाष्टम मन्त्र ॥ ८ ॥

॥ अथ नवमः सर्गः ॥

अथ गिरीशतटीषु मनीषिणां
 परिहृष्ट परिपूर्णमनोरथ ।
 पदपि तत्र ददर्श क्रतून् कला-
 गुचिरय चिरयधितविभ्रमान् ॥ १ ॥
 शकटिनापसन्नर्चरिका मया
 मधुसखस्य भट्टा इव किङ्कुषा ।
 भ्रमरसङ्घसिनेतरविस्फुर-
 त्सुमनसो मनसो ददते मुदम् ॥ २ ॥
 इदमभूत्प्रलयमग्निनी मिया
 मम महः परित्वष्टनहेतवे ।
 इति हिमस्य भिदामरिमणुनि
 स्म तनुते तनुतेजितविष्टप ॥ ३ ॥
 स्मरसित्ती तनुमानिब पम्पक-
 हृद्युमितो मधुपावलिधूमित ।
 दहति वाननसीमनि वायन-
 ष्टविरहो विरहोपितपोपित ॥ ४ ॥
 स्मितसरोजहृत्वीनु-रवामना-
 गुरभिपद्यविशेषितमौरभम् ।
 परिहृतापरवामिधुवर्ती-
 परदुल्ल बहुल मने वारवि ॥ ५ ॥

नाम नाम निरुप विधिबदविधुर मन्त्रिमान्योऽयमम्बा-
शाम्बप्रद्युम्नमुख्यानपि पुलकिपु पर्वतादुचतार ॥४४॥

किञ्च—

स्वस्ति श्रीनेत्रलोकाद्वरपरिष्टं स्मातले श्रीरिशाल
मन्त्रीश यस्तुपाल दुःखल्यति यथा जीव ! कल्यान्क्रीडीः ।
लीनास्त्वल्कीर्निगाने यन्मुरविमरा न स्पर्न्नेव वैरं
स्वैर राप्ती स्पर्न्तु त्र्यम्भिर्गभव दुर्जया मे ध्वनिव्य ॥१॥
यद्यन्नाशनरुत्सोत्तिगतिरुदाचर्त्तर्पागर-
स्तोमं प्रस्तुतयस्तुपालसत्तिरमाप्तार्थमार्थस्मिन् ।
अस्त्येता विमु नाम धामनि स्त्रियस्यन्यमी याविता
मन्त्रे न यथाविरे वत पर कल्यदुरन्त्या जना ॥२॥
उगणरागशम्भर गद्व स्मिपि गुरभमारम्भ ॥
श्रीरस्तुपा ॥ जगति व्यजयत मन्त्रापमिदममुम् ॥३॥
गद्वयामन्त्रनगाननमामगम्भि-

स्तोम गद्वयकमगाग्गगपदारी ।

श्रीरम्भ ॥ गमा ॥ गमा ॥ गमा ॥ गमा ॥

॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ॥ ४ ॥

ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥

ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ग ॥ ॥ ५ ॥

॥ इति मुक्तनमः शान्तनारिन् मन्त्राकार्ये श्रीनेत्रि-
गाना नामागम गमा ॥ ८ ॥

॥ अथ नवम सर्ग ॥

अथ गिरीशतटीषु मनीषिणां
 परिहृष्ट परिपूर्णमनोरथ ।
 पदपि तत्र ददर्श कतून् कला-
 शुचिरथ गिर्यक्षितविभ्रमान् ॥ १ ॥
 मण्डितायसकर्चरिषा मणौ
 मधुसूतस्य भटा इव किंशुका ।
 भ्रमरसङ्घसितेतरविस्फुर-
 स्तुमनसो मनसो ददते मुदम् ॥ २ ॥
 इदमभूत्तलयमग्निनी विषा-
 मम महःपरिखण्डनरेतवे ।
 इति हिमस्य भिदामहिमपुनि
 स्य तनुत तनुतजितारिष्ट ॥ ३ ॥
 क्षारशिली तनुमानिव पम्पक
 हुमुमिनो मधुपावन्निधूमिन ।
 दहति कान्तनर्मापनि काञ्चन
 पाञ्चविरतो विगापितपापित ॥ ४ ॥
 स्मितमग्रेऽनुग्रीवम्यरामना
 गुग्गुलिमयवितापितसारथम् ।
 परिहृतापरवर्तिमधुवता
 परशुस बहून् शत पारानि ॥ ५ ॥

मुमनसा त्वमसि स्थितिभूस्त्वया
 जयति विश्वमसौ कुमुमायुष ।
 मधुमितीह रसान्तरसालसा
 पिकवय कवय कवयन्त्यमी ॥ ६ ॥
 स्मरन्मृगस्य चरत्वमुपागता
 दिनचया मधुरध्वनिशालिन ।
 मधुलिह मुमनस्सु ददु पद
 तिलकजालकजानविभूतय ॥ ७ ॥
 दधुरनङ्गनिपङ्गतुलामयो
 मृगशिलीमृगसज्जिगिराजिता ।
 स्फुटरिकाशमृगा कमलाकरा
 न पयि क पयिर प्रति प्रीतय ॥ ८ ॥
 द्युतगुण वृत्तयेन मयुधने
 रिह रसादृष्टिर्न मुपनीषयम् ।
 मयुगसाय मधोर्निनियोगत
 गरगय रायनितया प्रता ॥ ९ ॥
 व्यययति प्रगिताकगननमो
 दहनमयप्रयादिह जगन् ।
 मयुगयोऽयमगोपयताऽस
 द्दुग्मनाऽमुपनो रिरातुरान् ॥ १० ॥
 मयुगनदृमसाद्विबुधनङ्गम
 रुद्रिगिरिदृष्टिर्गर्भपगभृत् ।

पथिकलोरुदशां मलयानिल
 सुविषमो विषमोहमिव व्यपात् ॥ ११ ॥
 कमलकोमलकोशरुचोद्यते
 रत्निलालिललासितसपद ।
 प्रवतिषा ततिरायवनश्रियोऽ-
 धिममशोकमशोभत पाणिचत् ॥ १२ ॥
 कमलकान्तिहरीं कृशतां नयन्
 सह हिमाद्रिहिमेन विभावरीम् ।
 कमलरुधुततोममनो यमौ
 ह्युचिरय चिरयन् दिवसधियम् ॥ १३ ॥
 सुतसमेतदिनाधिपतिमभा
 परिगलद्गतशेषतमीरणा ।
 अनिललोलशिरीपरजञ्जलाद्
 द्विरदनीरदनीलरुचो यम् ॥ १४ ॥
 अहमिदार्णपाग्नि सितेतरो
 यत विभाम्ययथाग्र सितच्छवी ।
 भ्रमति भृङ्गयुवा नवपाटल
 विचक्षिते च क्षितेति मुहुर्मुहुः ॥ १५ ॥
 तरलतारलनामृदपङ्कज
 पङ्कजनचन्दनचन्द्रमरीचिभि ।
 सपनतापनताकृतिरप्यसा

रतिवरोऽतिवरोरुषु जृम्भते ॥ १६ ॥

नभसि दर्पणतुल्यतडिलता
जलदपद्धतिरुद्धतडम्बरा ।

मदनसैन्यगजत्रजवद्भौ
कृतरवा तरवारिसितेतरा ॥ १७ ॥

वियदभीमिलदर्कनिशास्त्र-
द्वयमये नयने भयतो भृशम् ।

यदतुलां तडित घनमालिका-
धिकरवा करालमिराक्षिपत् ॥ १८ ॥

यदयमेतदप्य तपस्विना
हृदि हतोऽपि जिजीव मनोभर ।

अपि भुजङ्गभुजां शुशुभे सुधा- (१)
कचन वचन शिरिनां तत' ॥ १९ ॥

मदभिरर्धितमिन्धुमहीगह-
व्रजरिशोपरमतन्ति कुधा ।

अशिशर्ममह सद्गमा घन
करन्ति गतिव नन्ति मिषान् ॥ २० ॥

अपरता परतापश्चरिषिका
हतस्येतश्चरिषु पश्यदी ।

अमर्योमर्योऽङ्गगाग्ध
ग्यित्तिषु नात्तिषु नातरगाभयन् ॥ २१ ॥

असकलोलम्पुनमञ्जुलाऽ-

भ्युन्नमुखी जयनोज्ज्वलसैरता ।

धरादि इसररेण समाभिता

धृतरसा तरसा तटिर्नीवधू ॥ २२ ॥

इचन भर्तारि यानि तपात्यये

घनपटाधुन्नानि सुमोच न ।

विरहवरपती तरन व्यया-

भदममन्दममङ्गलचक्रया ॥ २३ ॥ युष्मम् ॥

पदमपच गतस्य पयोमुच

सुहृदशून्यमर्सा शिसिर्ना गण ।

गलितपत्रमयातपवारणै

रविभव विभव मरसा सिपन् ॥ २४ ॥

सद्गुदिते मुदितेऽभ्युरहि म्रिये

कुबलये बलये सरिता तथा ।

अमृत सप्तसप्तमर्यमा

च्छविमल विमल च विधुर्मह ॥ २५ ॥

स्वररुचेर्विजयाय निजद्विप

सहासि साहासिकाव विभावरी ।

मतिदिन परित पन्निवर्धितो

समहिमा महिमानमुपायया ॥ २६ ॥

तुहिनमन्दतरा मलिन निजनी

मलिनि मुञ्चति रागपगमापि ।

कामिकाभिज्ञे । शताभिका

मर गिर हमिर वमिरादो ॥ २७ ॥

पश्यन्ति मुने गुणा मया

विपन्नकाणि विहृष्टमभिज्ञे ।

दिपन्न कपन्न न गंगा

दिपनिकापनिकागिरिभृता ॥ २८ ॥

तुहिनरादिनराभूताभी

कितारुश्चिगद्भुपकेतान् ।

यतानुरागनृपमि भाग्यग

तयति पानि स्तापमल ॥ २९ ॥

हिमंभरस्य तप मणिमोमने-

बनमहीगह पर सुतो मृगम् ।

निजरिपोरपि निर्गमनोद्यम

दिनकरो न करोति कथञ्चन ॥ ३० ॥

पुलककम्पितमूलकृतिभि परि

प्यजनकर्म दिशन् हस्तिहीदृशम् ।

हिमपय पवनो ननु कामिना

ममितकामितकारणता ययौ ॥ ३१ ॥

पयिकवाननलग्रमनोभव

ज्वलनसभवधूमभरोपमम् ।

नवलवक्त्ररज पवनाहत

जगति वृद्धिनि वृद्धिपदम् ॥ ३२ ॥

निमग्नं नमयन् गतां हन
व्यवहारी रजनी परिवर्धयन् ।

विरटिभारटिभागु गुग्गोदिका
रमयन् समय निगिरो मृगम् ॥ ३३ ॥

गगनदुग्गुमिनाहूनयन्
निमि समवाप्यपिदावन्नेरय मयी ।

अपुनुर विदितमहमभावा
निमयविचारपपहृन् श्रीम् ॥ ३४ ॥

हैलेऽस्मि पुराहणपारमिपुनर्मयीदनिर्मापित-
धीममेमिभिनेभरोन्मदपवत्तानुल्लाचारिते ।

रन्तु निमपपटुमृगिभिषदगीमवह्रीलया
सानन्दरनिमन्दनन्दनवनीमुक्कस्पृष्टे सस्पृष्टे ॥ ३५ ॥

कुगुमारपायमनसां श्रवणे
गुरयोपितामय गरोमनुपि ।

कुगुमादुपेत्य निमृतध्वनयो
दधतीव भदमलिनो मलिना ॥ ३६ ॥

वपयव धस्यपन्वीं गमिता
मदनन सपति विमभिरिति ।

अवचिन्वत स्म कुमुमानि तदा
रमणं सय गुरुरुरहृदय ॥ ३७ ॥

नवहृत्तमूर्ध्नि यदपारि तप

स्तपनातपेन घृतरागभरै ।

तरुणीकरग्रहणपुण्यफल

नवपल्लवैरिदमलाभि ततः ॥ ३८ ॥

नवपल्लवा निजप्रभृतिहतो

वनवर्तिन स्फुटमशोरुजुष ।

परिकम्पिनो हृदयशादरुण-

स्तरुणीकरैर्विभिदिरे रभसात् ॥ ३९ ॥

पुण्यमार्पणेषु रमण सुदृशा

प्रथितेऽप्यनाम्नि लघुतां गमित ।

हृदयात्तदा रततरलेन सह

श्रमितेन तूलवदपि षडि ॥ ४० ॥

ददता प्रगूनमपराभिधया

दयितेन यन्ननिभयाभिहिते ।

हृदि मानिनी ननु विधाय दृश

सज्जगामरागतनुत श्रमितम् ॥ ४१ ॥

उदिन प्रियेण निभृत यतुरा

पग्नोऽप्यधुनवर्ती च रद ।

तदुररगपुण्यरजनि श्रितिन

पाप्यगिगमभु च तदुदयने ॥ ४२ ॥

उद्यत्तां गिरिनि पद्मरगो

यत्नरग्या विषयमन पगम् ।

उद्यत्तया न रमा

रत्नं वा न नपापि दत्ता ॥ ४२ ॥

सकम्पनीयसुखद्वयम्

यतिपत्तिनी यति भूत गुणम् ।

कदम्बम् दत्तम्पि सुखद्वयम्

सकम्पनीयसुखद्वयम् ॥ ४३ ॥

यस्य ज्ञाननामविशेषम्

कदम्बम्पि सुखद्वयम् ।

दत्तम्पि सय सुखद्वयम्पि

यतिरम्पि सयनेतु नर ॥ ४४ ॥

सकम्पनीयसुखद्वयम्

कदम्बम्पि सुखद्वयम् ।

दत्तम्पि सय सुखद्वयम्

यतिरम्पि सयनेतु नर ॥ ४५ ॥

सकम्पनीयसुखद्वयम्

कदम्बम्पि सुखद्वयम् ।

दत्तम्पि सय सुखद्वयम्

यतिरम्पि सयनेतु नर ॥ ४६ ॥

सकम्पनीयसुखद्वयम्

कदम्बम्पि सुखद्वयम् ।

दत्तम्पि सय सुखद्वयम्

यतिरम्पि सयनेतु नर ॥ ४७ ॥

सकम्पनीयसुखद्वयम्

स्तपनात्तपेन घृतरागभरै ।

तरुणीकरग्रहणपुण्यफल

नवपल्लवैरिदमलाभि ततः ॥ ३८ ॥

नवपल्लवा निजप्रभूतिद्वतो

घनवर्तिन स्फुटमशोरुजुष ।

परिकम्पिनो हठवशादरुणै-

स्तगुणीकरैरिभिदिरे रभसात् ॥ ३९ ॥

कुसुमार्पणेषु रमण मुदशा

प्रथितेऽप्यनाम्नि लघुनां गमितः ।

हृत्प्रागदा त्यतरमेन सह

अग्निनेन तूष्णदक्षिणि परि ॥ ४० ॥

ददता प्रगूनमपराभिधया

द्विगितन वच्चनिभयाभिहिते ।

हृदि मानिनी ननु विराय ह्य

सज्जामरागननुत अभितम् ॥ ४१ ॥

उन्मिने विगण निमने वतुग

वर्गमात्रपयुनरती व सह ।

नदृष्टगुणगर्जाम अगित

व्यतितात्रपयु व नदृष्टयन ॥ ४२ ॥

व्या । गगन वयवता

मुद्रता व ता विगनमन वगम् ।

वृद्धवत् । गगन न स्मा

वर्गि वगम् ।

एतदे वाम न नपापि ह्या ॥ ४३ ॥
 शङ्खमात्रवीपवृक्षमुपमृशति
 मतिपथिनी माने भूमे गुह्य ॥
 अद्भुतं दीप्तिद्वयमानि मना
 सद्युष्यदभार नापि वा ॥ ४४ ॥
 अथ बाननान्तरितारमव
 धरान्देधेदरभगन मयु ॥
 दयिते मम हृगान्धोऽभ्युनिधि
 धनिरमर वरनरेतु सर ॥ ४५ ॥
 तस्मीममागदवयेन जरा
 निरु पत्न्योऽग्नि हुदा दिगुण ॥
 विष्णुगणरङ्गवर्गोऽस्य
 निरपमिमा वदमनीयिना ॥ ४६ ॥
 अनिदुत सगधम रसभा
 मनुपेत्य म्नाविषयव्यमन ॥
 दुचयोर्वितुअ गुह्या विमय
 मयया तस्मिन्निव मयति ॥ ४७ ॥
 दयितेषु तोषजवनपु गन
 रयमन यथ वन्द्यमकुम्भ ॥
 सरसी वराज गुह्या वन्द
 दुचमन्दैरपि च कनधर्म ॥ ४८ ॥
 हरिणीहारा वनितागधर

इत्तसङ्गमेन परित्ठदरमम् ।

मुददम्बुजन्मरूपटेन सर

परिधीलयत्यनिगुम्बीव दृज* ॥ ४९ ॥

अग्लोस्य कोऽपि रमसेन जन

त्रिपरीतलोऽनमुदाग्रस ।

हरिणीदृशा धृतिसरोजकृता-

ननचुम्बनव्यनिकरो दसित ॥ ५० ॥

अभिसेचनेन नयनप्रमृति-

प्रसरत्कटाभरमतोऽनुपति ।

अपरा सर्गा प्रति करप्रमृति-

न्युतनीगृन्थजलकेलिरभूत् ॥ ५१ ॥

हुतमुद्धृतेऽम्बुजमिति प्रकटे

मुदितस्य वारिणि करे कमितु ।

विदितस्य वीक्ष्य मुग्धस्य नवा

रमणी न किं त्रिमकृत प्रपया ॥ ५२ ॥

ईदकेलिरसप्रसन्नमनस स्वगाकसो भास्करे

यानेऽप्यम्बुनिधि सर कुमुन्निनीप्रोधप्रमुदसपा* ।

श्रीमन्त्रीश्वरवस्तुपालयशसा शुभ्रे सदेवाम्बर-

त्रोडे वैभवपिष्टविष्टपनम स्तोमेन जग्मुर्दिवम् ॥ ५३ ॥

विश्व—

आस्ते यावदववर्षनघना गुर्वीयमुर्वी भृश

सावन्वन्तव वस्तुपण्ड ! जगतीपण्यैराण्यैर्मवान ।

नो भुजगाभिस्मर हने विदग्ध नागाङ्गना
 गोहीनीतपरदग्धुनिरगैरापान्निविनोऽथरु ॥१॥
 मन्त्राणि वृद्धाङ्गनि द्विप्रपति स्वं मूर्धनि स्वर्युनी
 धौत धारयने जगत्पतिरमाशयो गुणव्राहिणाम् ।
 दग्धतमप्यमु वसुधरे पुष्पानि पूषा विरो
 पूषा दानवतामुधारपि पुषावेना वसने गुणौ ॥२॥
 धीवस्तुपात् । वृद्धाङ्गनि धरदृष्टाने
 पातापरेऽपि परदारणावेधयेऽस्मिन् ।
 वत्सल्य कोपनरत्न सदृशा जगाय
 मद्रामभिद इति न स्वयमेव यज्ञम् ॥ ३ ॥
 वस्तुपालगुरुतामृतयथा
 वाप्यमूर्धितरिमिरमृशिता ।
 वत्सल्यप्रगदायिन शिर
 वत्सल्यनि किम् यत्र कोविदा ॥ ४ ॥
 मनिमर्ग यथाऽस्मिन्प्रतिगदविनिर्विने ।
 इमायकृत तन्वाग्नि वाप्यायमस्पष्टित ॥ ५ ॥
 नि मुहूर्तमर्कानननाम्नि महाकाप्य पद्मस्तु
 पर्णानो नाम नयम सर्ग ॥ ० ॥

॥ अथ दशमः सर्गः ॥

तदनु वन्दयान्तिन्यस्तुतु इतीन्दु

रुचसाक्षम
 मुददम्बुजन्मर
 परिपीन्यर
 अल्लोस्य को-
 विपरीनलोचन
 हरिणीदृशा ध्रुतिसर
 ननचुम्बनव्यतिर
 अभिसेचनेन नयनप्रद
 प्रसरन्कटाक्षरसतो-
 अपरा सग्वी प्रति करप्रद
 न्युतनीरश्न्यजलरेणि
 हुतमुद्धतेज्जुनमिति प्रकटे
 मुदितस्य वारिणि करे क
 विदितस्य वीक्ष्य मुखमस्य नव
 रमणी न किं किमकृत उपय-
 ईदकेलिरसप्रसन्नमनस स्वर्गास्त
 यातेऽप्यम्बुनिधि सर कुमुदिन-
 श्रीमन्नीश्वरवस्तुपालयशसा शुभ्रे स-
 नोदे वैभवपिष्टविष्टतम स्तोमेन ७

किञ्च—

आस्ते यावदस्वर्वपर्यंतघटा गुर्वीयसुर्वी मृश
 मावन्नन्दत वस्तुपाल ! जगतीप्रण्यैरगण्यै-

सन्त्या दुस्सदिर्न पवार गुह्यी दुर्धन मरेदोमरम् ॥
 र्दुर्गगुह्यपुनपुनदत्तं गतिप्यमानं मनि
 प्राप नीरपेक्षामनेन कृतिना ये अक्षिरे वारिदा ।
 नैरेव दुग्धि जल सवि तथा मरेदं हर्ष यथा
 सपुष्पाणि सरोरगाणि न पुन मित्रोन्नि सार्धोऽन्यताम् ॥
 स्वस्थानमस्तुनस्वदमजननाधारमप्यपरी
 रम्भाम्भदुर्दमसु रम्भनोवेमावहर्षति ।
 साप सद्गर्भं समुद्भिन्नमसोर्धार्म्यदांनुवपनो
 गच्छन्निर्धम्यववापिधपुरोदान् मरेद कृती ॥ ८ ॥
 स्वेतवाम्सीरनीरपुनिसधनया सगमागाय सयो
 र्जानालोचयतावाप्तमनाम्यप्यगारिचमत्तदाता ।
 ज्ञानतोभा दुर्गीव सारिदुष्पुन्यार्थीर्निर्वाहुराग्रे
 माते धीरलुपान् मनि सचिरवपासां भवदुर्धमस्मिन् ॥
 इय सार्धार्जितगुणितविभूषा किञ्च नना
 तन्मरुत पावभणामिदं पुगी भागुरगता ।
 अमृन्त नृपा हन्त इव यान पुनन
 सम धीमर्षीन् मनि मरुधम र्गिधरम् ॥ ९ ॥
 र्जीरिगधरन्तत्र पान्ताभधमादरदयग मर्चिव ।
 त्रिपुरपरीतिग्यापनात् एव हर्गन म्म नत्र दन ॥ ११ ॥
 मास्वर्धम्वानधर्मीकुरमभजानावानमनापधीति
 भ्रष्टाहृष्टावाहनमभमपरीगम्भमम्भदृष्ट ।
 उपाधेर्बचर्गणि मर्चिवपातस्त्रुपमानमनानी

समुदितमदपात्र पूर्णयात्राभिलाष ।
 इह विहितनिवास काशसकाशकीर्ति
 ऋशितविततर्मा निर्भमे सहृभोज्यम् ॥ १ ॥
 मलयजमयमम्भ पादयोरुत्तमाङ्गे
 घनमय घनसार चीवर चारु चाङ्गे ।
 यत्र इव निजमीदृग्द्रूपमारोप्य तेन
 स्मयरसमुपनीताः साधयोगाधयोधा ॥ २ ॥
 सन्न यन्न तदापि रत्नरुनरस्तोमैरतुच्छाशये
 तस्मिन् यच्छति वाञ्छिताधिकतर दीनेषु दूरादपि ।
 मयेऽपूरि ततो गर्भीरिमनितो रत्नानि रत्नाकर
 स्नस्य स्वैर्यनिराकृतश्च करदो हेमानि हेमाचल ॥ ३ ॥
 किं मूले कर एव हेमनिहर श्रीनमिभक्तिक्रिया
 तुष्टै रैवतकाभिर्देवतकुलं हि या निधि पूर्यते ।
 इत्य यावत्समक्षयस्य निमिषि स्वस्यापि यच्छाधिक
 तस्मिन् यच्छति ग्वात्तथापि उपन्यासधकार स्थितिम् ॥
 तदानीं श्रीनाथ मन्दगपि मृदोया बहुतर
 स्वय निर्विण्ण स्मिन् न्ययमानिर्विण्णहृदय ।
 यतो शिक्षित्वा पि हारिणो न पारत रत्न
 विगदुर्गार्यं रत्नचक्रं गन्तुमुद्यत ॥ ५ ॥
 इष्टमात्रिणां शक्तिमात्रमा नाद्यां कर्तारिमरा
 मोरध्वान्तगतिं शक्तिर्यानि भगवद्वा महाभारतान् ।
 इत्य पार्श्वे विदुष्य करण माण्डव्य शायन

स्यन्त्याः दुष्यदिनं पञ्चार गुह्यी कुर्वन् मरेद्वोत्सवम् ॥
 कर्पूरागुरूपुष्पपुष्पपञ्चकं दक्षिण्यमार्च्यं मणि
 द्वाप मीर्यहृतामनेन कृतिना ये मङ्गिरे वारिदा ।
 नेत्रे वृज्जि जल पवि तथा मेष्मन्व वृष्ट पथा
 सपूर्णानि सरोवराणि न पुन सितोऽपि मार्गोऽनसाम् ॥
 स्वस्थानमस्तु नस्वस्थं मन्त्रनशाग्मारमघपरी
 रम्भारम्भपुरं मस्तु नस्वस्थो वेगावहृष्टैरिव ।
 सार्कं सद्गुर्जनं समुद्भिन्नममोमार्गं सदांस्तु नस्वस्थो
 गच्छद्भिर्भक्त्युपाधिपुत्रोपात्त मवेदे कृती ॥ ८ ॥
 स्मेरत्वाग्मीरनीरस्फुरितपथनया रागमासाद्य सद्यो
 ह्रीन्मालोपापापाश्चरन्त्यमकारिचमत्कगता ।
 जावलोभा पुरीष सारिपुत्रपुत्रपार्कीर्णदूर्वाङ्कुरार्ग
 माते धीवस्तुपात्ते मनि सारिचरणीरुद्ध बहुभेदस्मिन् ॥
 इय सर्वाङ्गीणमगुणिनविभूषा विन्द तदा
 तन्मन्त्रेण पावसणामिदं पुर्णं भागुरसा ।
 अभूदन्त शृणा हृद्य इय पात पुनर्जनं
 सय धीमर्षीण मनि मन्त्रम वीर्यवत् ॥ १० ॥
 श्रीवीर्यवत्तज पात्ताभिधमात्रमन्त्रम सचिव ।
 त्रिपुण्परीतिम्यापितहर न्व दग्नि स्म तत्र मन ॥ ११ ॥
 मास्वाधिम्यानभर्गागुर्जनभरजान् वानमनापभीति
 अष्टादशान् वीर्यवत्तजपरीरम्भमन्त्रमहृष्ट ।
 श्राप्येदेवचरार्ण सचिवपानिस्तुयमानमनदानी

प्रारेभेऽसौ मनेश पुरि पुलकिपु पौरहरीपमान ॥१२॥

अथ पृथुक्रमतुच्छरेतदुत्सङ्गयन्त

मिश्रानमपि शब्दरन्दसाररुक् ।

नरभणितिनिदग्धा मागशा मागधेष

मगुणितगुणभार्जं तुष्टुर्मधिरानम् ॥ १३ ॥

अथ अथ नयशालिभाममुद्रा तृष्णी

वत्तयपित्तिकीर्ति ! मधिरैकशर ! ।

दक्षितपित्तिलाम ! मङ्गुरतीर्थपादा

कृतकृतगुणव्यपस्तुते ! वस्तुपाल ! ॥ १४ ॥

वत्तिरति कश्चिद्वान् यावत्तामीकराले

यदि भ्रामभरिगतासो दारशौण्य !

हनि भद्रवल्गोराक्षिण्यम् । रिनाति

व्यमममममिगदर ! वातालमूलम् ॥ १५ ॥

धीरिध्रामाण्यमपि मन्त्रागममन्त्राज्जु मृ

मन्त्रं नृणां जननीम जनं नीतिरिदं दक्षिम् ।

मागम्य न न्न सावर्तन ममानाक्य तावा न मागम्य

नी नील ! सावर्त ! नृपतिम् न नृपामाजी वा ॥ १६ ॥

मन्त्र मन्त्रनगाः । मन्त्र मन्त्र जाती न जाय नृन

नृ गोमनाज्ज न मन्त्र नृणां नृगतादि यत् ।

मन्त्रा नृव नृन । न नृव ताव ददन्ती द ।

मृदु रन्त्राः । मन्त्रा जीव जीवन्ताः । मन्त्रा ॥ १७ ॥

मन्त्राः । मन्त्राः । मन्त्राः । मन्त्राः ।

८७
दुष्टमपीर्षेणम् ।

दुष्प्रीतिभिर्गिरिद्वयं परितः परितम् ।
काटं पुरामि तव कीर्तिरितारं वपुः

वर्णोपकण्ठमगम्य पलितपात्रेण ॥ १८ ॥
भीतोमान्त्वयवाधिर्धनविधौ ' वप्रीम् । शालीशरी

लीलात्पश्यन्मानकान्तिं जगत् साधारणो वपमा ।
इत्य दाननिदानं वरमवयवाद्भालम्ब्यन्यथापि

तेनैव विविधवासां विमरमाणं दुःस्थोऽपि मांस्थ्यं दधौ
कोपे पापवत्सर्पाणामप्य वपुः शिपनीं पुनः
वीनां मांतिष्ठदाममोदगमिष्य धूरेव मर्त्रीश्वर । ।

उत्तमाभिपन्न धनं य ददती मत्पथिनामपिना
मप्येषा विमु पापमन्त्रितुला किं कल्पवृक्षिस्तव

जान्दोल्यपनि कृतिनस्तव वर्णनेन
लीलासु ये गिरिमुत्तरमुदा गमात्ताम् ।

मृदल्यदृष्ट ' तनुप निजमालिन्मया
सेभ्य वलं निवि यत्तु मुमान्युन्म्यन् ॥ २ ॥

वा शक्तिपुमनी सुधागन्धिरमावत भयी पावते
ते पसान्तरिता गिरिणापि मय निजन्तु न्त्य

अर्त्ताणाम्य सत्ता न्वननमुखाभाना पिबन् वा
मर सद्य बलस्य वीर्यवत्ता पावद्य मद्यस्य

अर्त्ता न मांतिवारनम् ' निविष्टाद्द्वाराभ्यगा
न्यस्यस्थिरपादपट्टिपदद्वारुम्भभ्रम भजतु

ब्रह्मसमौ परमिह न निगमुनिता निभास्यति भीतिः॥२३॥

वृद्धिर्भूतः तत्र विष्कुरिता ममस्य

आपणापासिंह भो हदयाउराणे ।

भारतगान ' धृति गानधरा प्रभु

वायेन गौत्रिणं च कैत्यगि तद्वाजा ॥ २४ ॥

श्रीयोगानन्दमुद्रादिमोक्षप्रदायकः पद्मसूत्रम्

अथोगनिर्णयिणीतम-दोहोद्गमः ।

श्रीविष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्

इहोऽपि वदति ॥ इति श्रीमद्भगवद्गीतायां अष्टादशोऽध्यायः ॥ १५ ॥

भारत का ही न भविष्यवादिता

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

१ मासिनामि वदुनाम गति ॥ २३ ॥

ब० ३ ०२२ ० १११६ १११० सागमगम

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

६ १ ४-५ ५-५ ०१३० ६२५७९८ । अरुण

[illegible]

2008年1月

८४   १   २४   २४७८३   ६९४५१११

[illegible]

• • • • • 144 4 44 11 07 11

原上草 王 著 湖南人民出版社 1983 年

तत्र मयि । नयन् मीनिपन्त सयन्तात् ।
नयपदिनन्दीवीपीपात्राण्यर्थाख्या
शरततय इषार्थी भूतिभारं यन्तने ॥ २९ ॥
इति वर्ण्यमानगुणगौरवो रसो
दुष्टान्दिहृन्दरमास्तीर्थम् ।

मिनदपताञ्जपुरस्सर ननं
मविचेष्ट पत्तनमसौ यदापति ॥ ३० ॥
अथ त विलोकयितुमाहुत इत्य
गुह्यं मदासपदवीषु वातुकात् ।

अवच्छेदार्द्धकृन्मुनतरतण
मियमाणकर्मन्ति दर्शितादरम् ॥ ३१ ॥
विरचय्य वापि मणिकुण्डल भुक्तौ
हुतमकमेव चञ्चिता कुनूह्यत् ।

जगदुत्तमाननङ्गापम्पय
स्वयमागतगुणमिष्टम्प्य वधौ ॥ ३२ ॥
आन्तुवयभारकृतभूषणवपरीया
वणावच्छिन्नमणिधितपकुणाभ्याम् ।

काचिदप्यत्र । ननवञ्जकुम्भनोभ
पीनाप्रनम्ननन मकुमारवधम् ॥ ३३ ॥
आन्तुवयन कारन चित्रमाय
वत् गृहीता मगनाभिषव ।
स्निग्धाञ्जनभ्रान्तिवशान्विरन्ती

अस्तासौ परिहृत्य नित्यसुखिता विश्राम्यति धीरिह ॥ २३ ॥
 बुद्धिर्लतेव तव विस्फुरिता समस्त-

शास्त्रामृतैरिह भृते हृदयालवाले ।

श्रीवस्तुपाल ! भुवि यत्प्रमवा प्रमून-

मालेय मौलिषु न कैरघटि त्वदाज्ञा ॥ २४ ॥

श्रीसोमान्वयदृष्टिमोद्धततुल्यापट्ट पतदुर्बल

श्रेयोयष्टिरनिष्टरिष्टपविपत्सन्दोहलोहार्गला ।

श्रीविश्रामतः पराक्रमरिस्त्वम्भो रिपुसोणिमृ-

हम्भोलिम्भत भानि गुर्जरधरोदारैकधुर्यो भुज ॥ २५ ॥

असौ भृगु सन्ततसरिष्णु

अर्क्षीपणान्तककृतकान्ति ।

भयत्यगम्भोऽहवदिभानि

कृष्णाग्निरागीरिद्रुगलिपालि ॥ २६ ॥

प्रमन्न मन्नद्व यन्निह रिहरमार्गणगण

स्मयस्मर मग कथमग्नि कथविदपी ।

इति ध्यक्त युक्त मरिच ! दृढशरीर ! करज

अनन्याजनाय पाणमदृष्ट्यधमन कर ॥ २७ ॥

इति तगान पराजान रिगणय

ध्वमानयन भानिभीरु मुग्धा ।

मातर नव भुज ॥ २८ ॥

अज्ञान यन्मयमयमा न वदु ॥ २८ ॥

अप्रमत्तयुग म्यन गारुड दध कर्म

तद सचिव ! नयन्त प्रीतिमन्त समन्तात् ।
 नक्षरुचिजलवीचीपातभाटस्यदोऽस्थ्या-
 सरततय इवामी भूतिभार भजन्ते ॥ २९ ॥
 इति वर्ण्यमानगुणगौरवो रवो
 दुरधन्दिहन्दरभारतीभरं ।
 निनेदेवतालवपुरस्सर शनं
 मरिचेश पचनमसौ महामति ॥ ३० ॥
 अथ त विलोचयितुमाहुल कुल
 गुह्यां गवाक्षपदवीषु कांतुकात् ।
 अचलचदार्दकृतमुक्ततत्क्षण-
 प्रियमाणरुर्मतति दर्शितादरम् ॥ ३१ ॥
 विरचय्य कापि मणिकुण्डल भुक्तौ
 हुतमेकमेव धन्विता वृत्तुह्लात् ।
 जगदुत्तमाननकुण्डलस्य
 स्वयमागतधुमणिमण्डला धर्मौ ॥ ३२ ॥
 आत्सुक्यभावकृन्भूषणवंपरीत्या
 कर्णावन्धितयणिधितकङ्कणाभ्याम् ।
 काचिधवार नितकुञ्जरवृम्भगोभे
 पीनोपनस्तनने मुकुटावधम् ॥ ३३ ॥
 आत्सुक्यत काचन चित्रकारं
 करे कृद्वाता मृगनाभियेव ।
 स्निग्धाञ्जनभ्रान्तिवशात्वे रन्ती

नेत्रद्वये तत्र दधौ मृगन्वम् ॥ ३४ ॥

बैरुक्षमाल्यमिलितं शुशुभे परस्पा

पक्षान्तरप्रसृमरं कवरीरुलाप ।

सर्वायस बुभुषरुर्मुकुमनिगाने

पृथ्वीरसानि निहन्तुमपादनङ्ग ॥ ३५ ॥

तादृक्कमेकं कर एव कारि

तदा बहन्ती चपलं चगल ।

प्रेल्लोस्यजैत्रस्मरणकुरारि

पञ्चाग्निनीराग्रतिलासितया ॥ ३६ ॥

भयापदे तपदि कायन काशनस्य

दिङ्गीरमङ्गुलितर्गतुमयमर ।

ग्रीणु मरिगीयमिजयभक्तिनीणु रिषे

दग तु वीर्यक मरभ्यतन ॥ ३७ ॥

कृत्वाभय निजमश्रुतमस्तु नय

मारिधनी पश्यनजनमर कारिनु ।

मार्मायन तु मरन तु रिगपदय

नायगता रिग रिगपनीर ओरिः ॥ ३८ ॥

कारिभय मरिग निगीय

काजादभार हय बहन्ती ।

एतासा वाणपुत्र ॥

पश्यन्तु वाणयनि या रागम् ॥ ३९ ॥

कारिभयमया वाणपुत्र

एतन्मन्त्रमिदम् ।

एतद् दद्यान्निष्ठनपातपान ।

अन्यत्र मन्त्रिरोऽप्यग्नौ

धारायन्त्वं हृदये नगमीत् ॥ ४० ॥

ये मन्त्रदत्तास्तस्मात्प्राप्नुवन्ति चराचरानि

गुणवन्तस्तस्मात्प्राप्नुवन्ति चराचरानि ।

नन्वस्यन्तस्मिन्मन्त्रे चराचरानि यथा

अथ मन्त्रमग्निं धारयन्त्वं हृदये नगमीत् ॥ ४१ ॥

सन्धानो विष्णुर्वायुर्गन्धर्वः सार्वभौमश्च ।

साक्षादस्य पादपूजितश्च सन्निविष्टः ।

विष्णुः —

ज्ञान ! त्वया मया एता ही वाञ्छितास्तदयो

मन्त्रेभ्यः विराजन्त्युत्पन्नानि धीरस्तुपास्तोऽप्युता ।

मार्कण्डेयः स्तुत्यादिना उपवनामन्यापुरणेष्वपि य

स्वर्गापुरप्रयत्नानि वाग्निमन्त्रे धातास्तु ज्ञातादर ॥ १ ॥

धीवन्तुषाम् । धर्मावप्यनोऽज्ञस्य

गन्धर्वाणाञ्छुण्वितारमनोहरस्य ।

साग्नमग्नयस्मरवाग्निधामि

रसाध्वयपुर्वादुत्पन्न मितापु ॥ २ ॥

सि पुराजविजयाञ्जवत् यथा

वस्तुपात ! तव चन्द्रवर्णि ।

विक्रेयवस्तुषु हसत्युपरिमतिष्ठम् ॥ ८ ॥
 अत्रैव साधुवृत्तयेऽद्भुतपुण्यलक्ष्मी-
 नेत्रोपम वसतियुग्ममसौ चकार ।
 यत्र प्रतिक्षणमहो सप्रहेतुभूता
 ध्रुविभ्रम वहति वन्दनमालिकैर ॥ ९ ॥
 आरोहवैभवं मृत तरुणीमिरासौ
 बुम्भस्तनीमुमयपक्षगराक्षनेत्राम् ।
 तेने प्रपामपि रसनसरमशस्यां
 वीक्ष्यैव यामयति यद्गु न निर्द्विनि क ॥ १० ॥
 तेन व्यधायि धवलरूपतनयी
 मालाहृत्तायमिरादिनिने दुर्लभम् ।
 सुररापि रत्नभननाननपङ्कजानि
 ययीयते जनरिजो रनरक्षरीकै ॥ ११ ॥
 भव्यानि नन रमनिद्रितय मुनीनां
 इनाम्कारि गुरुनामनगानपात्रम् ।
 यस्मात् दिशः प्रगम्य गुणिर्जीर्नपूरो
 विश्वस्यैव यति विष्णुनरागोभाम् ॥ १२ ॥
 या जीर्नस्य मयभूतिः गणकाग्र्य
 यन्तकाग्र्यमममद्वयन विश्व ।
 यस्या सुनक्षत्रमग्ननाय वागं
 वार्यायनाग्र्यमिदं कृती विन ॥ १३ ॥
 मा काग्र्य काग्र्यना ज्ञानरनाय

पाथीव तेन रचितेयमिह मयापि ।

या पूरयेत् क्षपितेषु तदात्वजा-

मन्येषु केषु न पय कन्धस्तनोत्पम् ॥ १४ ॥

शङ्खअयाद्रिमुवृट्स्य पुरो जिनस्य

तेनेन्द्रमण्डपमिद तदकारि किञ्चित् ।

अप्येकवारमधिगम्य जना यदन्त

र्जन्यान्तरेऽपि न भजन्ति कदापि तापम् ॥ १५ ॥

अत्र व्यथापयदय नवमुज्जयन्त-

धीस्तन्मनाधिपजिनाधिपर्वत्ययुग्मम् ।

तत्पेतुष्वतवकरद्वितयेन पीर्ता

रम्येन्द्रमण्डपगिरोभुवि नृत्यतीव ॥ १६ ॥

लक्ष्मीर्मयाञ्जलिगता जगदयधर्तु

र्भवत्या तनो वल्गयेयमिमां च देवीम् ।

बागमूर्तिमत्र रचयन्निति स स्वमेव

माकल्पमीमपि बाग्मिनमप्यशसत् ॥ १७ ॥

मूर्तीर्विधाप्य निजपूजकपूण्याणां

तेनात्र नित्यरूपिणनिर्भस्तन्यम् ।

या प्रीणिता रजनिमान्ननाल्पव

दुःस्या विमनमपि मुञ्चति सापि लक्ष्मी ॥ १८ ॥

मूर्तिप्रय हरिकरिस्थमपूति तज

पालस्य वीरधवलस्य तथा पनोसा ।

सद्यदमुदुरवलिग्रन्थाय मृत

मध्य युगत्रयमिवात्र पवित्रदेगे ॥ १९ ॥
 चत्वार्यय चतुरशीस्वलोकनाम्बा-
 मयुष्मन्गाम्बागिस्वराण्यवतार्य तत्र ।
 तज्जन्मकीर्तिनिबद्धस्य चतुर्मुखत्वा-
 द्वातु त्रिय निद्रान्नोऽपि बभूव धाता ॥
 आलोक्य वीथितपुगतनभूपभक्त्या
 चैत्यश्रिया जिनपतेस्तमतीवभक्तम् ।
 आन्तश्चमत्कृततया शिरसीव क्लृप्ता
 पाणी तदीयकृतनोरणकृतवेन ॥ २१ ॥
 श्रीसुव्रत भृगुपुरादयमत्र मन्त्री
 वीर च सत्पपुरत पुरतोऽवतार्य ।
 ताभ्या सदा विहितदीपमनोहराभ्यां
 लोभद्वयीमपि मुद्रा विगदीचकार ॥ २२ ॥
 भामण्डलप्रतिनिधिर्विदधे जिनेन्दो-
 यम्नन तत्र मणिरारनपृष्ठपट्ट ।
 तत्कान्तिभिर्निगलितेषु तमस्सु चैत्ये
 तीरा जयन्ति यदि पूजनमद्गलाय ॥ २३ ॥
 यच्छातदृग्भमयनोग्णकृग्भजान
 तत्रागगाहृतगिरि-गिरि तेन तेने ।
 ननायमद्विपानिग्रन्तम्भान
 मभाष्यनप्यगगजग्नोपरीण ॥ २४ ॥
 यद्यम्ब मृगगुगानि म व्यधाम्य

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)
 2. *Chlorophyll b* (Chl *b*)
 3. *Chlorophyll c* (Chl *c*)
 4. *Chlorophyll d* (Chl *d*)
 5. *Chlorophyll e* (Chl *e*)
 6. *Chlorophyll f* (Chl *f*)
 7. *Chlorophyll g* (Chl *g*)
 8. *Chlorophyll h* (Chl *h*)
 9. *Chlorophyll i* (Chl *i*)
 10. *Chlorophyll j* (Chl *j*)
 11. *Chlorophyll k* (Chl *k*)
 12. *Chlorophyll l* (Chl *l*)
 13. *Chlorophyll m* (Chl *m*)
 14. *Chlorophyll n* (Chl *n*)
 15. *Chlorophyll o* (Chl *o*)
 16. *Chlorophyll p* (Chl *p*)
 17. *Chlorophyll q* (Chl *q*)
 18. *Chlorophyll r* (Chl *r*)
 19. *Chlorophyll s* (Chl *s*)
 20. *Chlorophyll t* (Chl *t*)
 21. *Chlorophyll u* (Chl *u*)
 22. *Chlorophyll v* (Chl *v*)
 23. *Chlorophyll w* (Chl *w*)
 24. *Chlorophyll x* (Chl *x*)
 25. *Chlorophyll y* (Chl *y*)
 26. *Chlorophyll z* (Chl *z*)
 27. *Chlorophyll aa* (Chl *aa*)
 28. *Chlorophyll ab* (Chl *ab*)
 29. *Chlorophyll ac* (Chl *ac*)
 30. *Chlorophyll ad* (Chl *ad*)
 31. *Chlorophyll ae* (Chl *ae*)
 32. *Chlorophyll af* (Chl *af*)
 33. *Chlorophyll ag* (Chl *ag*)
 34. *Chlorophyll ah* (Chl *ah*)
 35. *Chlorophyll ai* (Chl *ai*)
 36. *Chlorophyll aj* (Chl *aj*)
 37. *Chlorophyll ak* (Chl *ak*)
 38. *Chlorophyll al* (Chl *al*)
 39. *Chlorophyll am* (Chl *am*)
 40. *Chlorophyll an* (Chl *an*)
 41. *Chlorophyll ao* (Chl *ao*)
 42. *Chlorophyll ap* (Chl *ap*)
 43. *Chlorophyll aq* (Chl *aq*)
 44. *Chlorophyll ar* (Chl *ar*)
 45. *Chlorophyll as* (Chl *as*)
 46. *Chlorophyll at* (Chl *at*)
 47. *Chlorophyll au* (Chl *au*)
 48. *Chlorophyll av* (Chl *av*)
 49. *Chlorophyll aw* (Chl *aw*)
 50. *Chlorophyll ax* (Chl *ax*)
 51. *Chlorophyll ay* (Chl *ay*)
 52. *Chlorophyll az* (Chl *az*)
 53. *Chlorophyll aza* (Chl *aza*)
 54. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 55. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 56. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 57. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 58. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 59. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 60. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 61. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 62. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 63. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 64. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 65. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 66. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 67. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 68. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 69. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 70. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 71. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 72. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 73. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 74. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 75. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 76. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 77. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 78. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 79. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 80. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 81. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 82. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 83. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 84. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 85. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 86. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 87. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 88. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 89. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 90. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 91. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 92. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 93. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 94. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 95. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 96. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 97. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 98. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 99. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 100. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 101. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 102. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 103. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 104. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 105. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 106. *Chlorophyll azz* (Chl *azz*)
 107. *Chlorophyll azaa* (Chl *aza*)
 108. *Chlorophyll abz* (Chl *abz*)
 109. *Chlorophyll acz* (Chl *acz*)
 110. *Chlorophyll adz* (Chl *adz*)
 111. *Chlorophyll aez* (Chl *aez*)
 112. *Chlorophyll afz* (Chl *afz*)
 113. *Chlorophyll agz* (Chl *agz*)
 114. *Chlorophyll ahz* (Chl *ahz*)
 115. *Chlorophyll aiz* (Chl *aiz*)
 116. *Chlorophyll ajz* (Chl *ajz*)
 117. *Chlorophyll akz* (Chl *akz*)
 118. *Chlorophyll alz* (Chl *alz*)
 119. *Chlorophyll amz* (Chl *amz*)
 120. *Chlorophyll anz* (Chl *anz*)
 121. *Chlorophyll aoz* (Chl *aoz*)
 122. *Chlorophyll apz* (Chl *apz*)
 123. *Chlorophyll aqz* (Chl *aqz*)
 124. *Chlorophyll arz* (Chl *arz*)
 125. *Chlorophyll asz* (Chl *asz*)
 126. *Chlorophyll atz* (Chl *atz*)
 127. *Chlorophyll auz* (Chl *auz*)
 128. *Chlorophyll avz* (Chl *avz*)
 129. *Chlorophyll awz* (Chl *awz*)
 130. *Chlorophyll axz* (Chl *axz*)
 131. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 132. *Chlorophyll ayz* (Chl *ayz*)
 133.

प्रतिसर्गं प्रबन्धेऽस्मिन्नरिसिंहविनिर्मिते ।

इमान्यकृत चत्वारि काव्यान्यमरपण्डित* ॥ ५ ॥

॥ इति सुहृतसकीर्तननाम्नि महाकाव्ये सकल
कीर्तनो नामैकादशः सर्गः ॥ ११ ॥

॥ समाप्तमिदं सुहृतसकीर्तनं नाम
महाकाव्यम् ॥

1

2